Ч. 154 (14.403). Львів, 12. неділя липня 1936. Poсztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр.; Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Кріваві страйкові заворушення у Франції.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. На знак солідарности з будівельними робітниками, що страйкують від 23-ох днів проголосили в Авіньоні 24-годинний ґенеральний страйк. Перед відчиненими крамницями та товаровими домами дійшло до інцидентів. Підчас демонстрації будівельних робітників перед префектурою дійшло до сутички з поліцією, яка ранила багато осіб, деяких навіть важко. Співаючи „Інтернаціонал", демонстранти вибили виставові шиби і сплюндрували кілька крамниць та обкидали камінням похід купців, дрібних підприємців, ремісників та селян, що переходив з префектури до ратуша. Поліція арештувала 6 осіб.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. В Анґулям застрайкувало понад 500 робітників, що працюють у 20-ох місцевих друкарнях. Два щоденники не вийшли.

„ЛЮДОВИЙ ФРОНТ" ПРОТИ СТРАЙКІВ.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. Т. зв. „делеґація лівиці", зложена із представників партій обєднаних у „людовому фронті" одноголосно завізвала робітників не робити окупаційних страйків ані нічого, що моглоб наразити робітництво на втрату симпатії публичної опінії. Заява висловлює довіря урядові та взиває робітників не примушувати владу вживати сили, а підприємців взиває льояльно виконувати збірні умови.

Бельґія продовжує військову службу.

БРЮССЕЛЬ, 11. 7. ПАТ. Шеф ґен. штабу ґен. Ван ден Берґен заявив перед військовою комісією, що з огляду на можливий несподіваний ворожий наскок необхідно тримати досить численну армію, тому треба продовжити час військової служби в піхоті, кінноті, полевій артилерії та у змоторизованих частинах до 18-ох місяців, у фортечній артилерії до 16-ох місяців.

ФРАНЦУЗИ БОЯТЬСЯ НІМЕЦЬКОГО НАПАДУ.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. На сторінках часопису „Ле Пті Бле" стверджує сен. Лемері, що Німеччина має побіч 80-ох звичайних лінійних дивізій ще 10 змоторизованих та 3 панцирні, що самі мають більше артилерії, як уся нім. армія з 1914 р. Автор ставить питання, чи так вивінувана нім. армія не продомилаб лінії Мажінота і чи не треба би збудувати за нею другої, ще сильнішої укріпленої смуги.

Чи мін. Кот зрадив большевикам летунську тайну?

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. На вчорашньому засіданні палати послів відбулася дискусія у відомій справі видачі большевикам моделю летунської гармати з 1923. р. Пос. де Кіріліс, відомий летун зі світової війни пояснив, що лет. гармата — це єдина успішна зброя проти ворожих повітряних фльот. Большевики її не потребують, бо ніякі летунські атаки їм не загрожують. Франко-совітська приязнь може покінчитися і большевики можуть увійти в союз з ворогом Франції, як у Рапалльо з Німеччиною. Мін. Кот не смів видавати згаданого моделю посторонній державі без згоди найвищої воєнної ради.

Мін. Кот відповідав загальниками, оминаючи мерітум справи, опісля поставив обвинувачення пос. Кіріліса як питання довіря для уряду. Лівиця ухвалила його проти правих послів.

Італійці замкнули радіостації посольств в Адіс-Абебі.

ВАШИНГТОН, 11. 7. ПАТ. Італійська влада заборонила американському, британському, французькому та німецькому посольству в Адіс Абебі вживати 15 днів радіостації. З трудом удалося американському послові дістати дозвіл відбирати радіотелеграми в Вашингтону.

У ПАЛЕСТИНІ ПО ДАВНЬОМУ.

ЄРУСАЛИМ, 11. 7. ПАТ. На шляху з Єнін до Наплюс автобус попав у засідку арабських повстанців, що вбили одного жида і ранили двох жидів та двох брит. вояків. Анґлійські частини намагаються окружити арабів, обстрілюючи їх. Вони убили чотирьох арабів, двох ранили та взяли у полон. Після битви біля Аданти араби втекли в гори, забираючи своїх ранених.

Провідники бразилійських комуністів арештовані.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 11. 7. Нім. Інформ. Бюро. Поліція арештувала провідника бразилійської комуністичної партії Хозе Ляґо Молярес та секретаря партії Роберто Морена.

Югословянські атентатчики перед судом.

БІЛГОРОД, 11. 7. ПАТ. Перед трибуналом оборони держави почався вчора процес проти посла Арнавтовича, що виконав револьверовий замах на прем. Стоядіновича та проти його 6-х спільників. Головний обвинувачений заявив, що він не стріляв до нікого, лише на протест. Процес потягнеться 4—5 днів.

1923 і 1936 р.

Кольонізація, чи сусідська парцеляція?

Кс. Панась, відомий людовець, говорив недавно на вічу в Комарні про земельну реформу, точніше: про парцеляцію панських маєтків без викупу. А комуністи в Рудеччині намовляли страйкуючих селян, щоб вони не згоджувались під ніякими умовинами на припинення страйку, бо — мовляв — за 14 днів поділять панську землю без викупу між селянами. А щоб панів скорше викурити з дворів, деінде почали підпалювати стирти ріпаку або стоги сіна й конюшини.

Безперечно в агітації людовців є дещо демагоґії. Але всеж признати треба, що справа парцеляції панської землі знову стала у Польщі дуже актуальна. Просто обєктивні умовини вимагають земельної реформи. Село бідніє і впарі з тим все зростає безробіття на селі. Крім того щороку чи не пів міліона душ прибуває в населенні, переважно на селі. І тому запахло у повітрі парцеляцією панських ланів. Уряд, який словами премієра Складковського заповів, що селяни мусять бути ситі та взяти біду за чуба, не може поминути справи парцеляції панських маєтків. Само входження у склад кабінету міністрів мін. Ю. Понятовського рахують заповітом того, що знову жвавіше рушить з місця земельна реформа. Якщо її досі нема у більших розмірах, то це з браку відповідних фондів.

Цей брак гроша — одинока тепер надія дідичів. Хто слідкував за польською консервативною пресою, той зауважив, що за ввесь рік турбота за стан посідання більшої земельної власности віддзеркалювалась дуже ясно на сторінках цієї преси. Пробували великі пани звалити міністра Понятовського, потім хотіли відстрашити урядові круги та польське громадянство від плянів земельної реформи навіть таким страшаком, що, мовляв, як почнуть парцелювати маєтки польських дідичів у Східній Галичині, то земля перейде в українські руки, бо чейже закон про земельну реформу передбачує передовсім поповнення місцевих карловатих господарств. І тому ріжні графи та князі почали алярмувати: польська земля не сміє перейти в українські мужицькі руки, що властиво мало означати: не сміє бути державної парцеляції! Це вже хіба з розпуки кинулись великі землевласники на такий трік.

Треба ствердити, що консерватисти в справі земельної політики тепер опинились самі у блискучій ізоляції. Колишні їх союзники явно їх покидають. Опорою дідича раніше все був у селі польський ксьондз. Тепер саме вийшла

книжка одного ксьондза-єзуїта Півоварчика, в якій він висловлюється за парцеляцією панських маєтків. Який то знак часу! Ледви чи й ендеки підтрималиб тепер дідичів у боротьбі проти земельної реформи, як це було хоч би у 1923 р., коли спільними голосами дідичів і ендеків та українських і білоруських послів удалось у першому конституційному соймі припинити виключно польську кольонізацію на північно-західних українських землях і на Білоруси. Не повторивсяб, здається, вже і 1924 рік, коли ендеція йшла разом з партією дідичів при ухвалюванні тепер обовязуючого закону про земельну реформу. А чи не найсильніше підважила засаду „святого права власности" на землю практика уряду, коли він за незаплачені податки забирає у панів землю. Напр. в ординації гр. Замойського забрано в цей спосіб поверх 40 тисяч гектарів землі. Отже захиталась велика землевласність — і це перший цікавий момент в еволюції поглядів у Польщі на справу земельної політики.

Друге, дуже характеристичне явище — це надзвичайний зріст думки, що земля має перейти виключно в руки польських селян. Колись, ще в сувереннім соймі у 1920 р., внесок про польську військову і цивільну кольонізацію зголосила саме П. П. С. на спілку з людовцями. Зовсім певно, що свого становища у цій справі польські людовці не змінили і тепер. Щодо П. П. С., то трудно сказати, якби вона тепер поступила. Теоретично річ беручи, не повиннiб соціялісти поділяти з ендецією польської шовіністичної ексклюзивности. Але мимохіть пригадується дивне становище П.П.С. до справи церковної землі на Холмщині, однаково у соймовій каденції від 1928 до 1930 р. і в черговій від 1930 до 1935 р. Ця церковна земля у скількости понад 20 тисяч гектарів формально є в аренді у ріжних осіб, самих поляків-католиків і в більшости зайшлого елементу. ППС. все прямувала до того, щоб переписати на власність цю арендну землю, дарма, що ця земля згідно зі своїм історичним походженням та по канонічному праву є співвласністю самої віруючої громади, отже православних українців Холмщини, нарівні зі самою церковною організацією. Як бачимо, не дуже то соціялісти соромились відбирати у наших біднrealних селян землю, щоб віддати її полякам, густо часто й не селянам чи робітникам. У соціялістів завсіди був би можливий такий викрут: Нам — мовляв — усе одно, в руки яких — польських чи українських — селян попаде панська земля; нам іде лише про те, щоб у панів землю відобрати...

Щодо ендеків, то їх позиція чейже ясна: бачучи, що не вдасться дідичам зберегти землю, вони тепер проповідують, що земля на українських етнічних землях з рук дідичів має переходити та лише до польських селян. Правда, ендеки покищо думають про реалізацію свого гасла лише при приватній парцеляції, бо знають, що при державній парцеляції цьому на перешкоді стоїть сам закон про земельну реформу з 1924 р. Як відомо, ендеки проголосили у своїй пресі, що будуть затягати на чорну дошку, як національних зрадників, тих дідичів, які продавалиб свою землю українцям. Подекуди й місцеві урядові чинники помагають ендекам в їх акції. „Діло" недавно повідомляло, що на дідича Завістовського, який продає українським селянам 400 моргів землі, робив відповідний натиск сам воєвода.

Ще з більшою підмогою прийшов ендекам союз польських офіцерів резерви, що обєднує 5.000 офіцерів з Галичини й Волині, як відомо, дуже впливова організація, близька до панівного тепер табору. Зїзд цих офіцерів у Львові ухвалив, що земля повинна переходити виключно в руки польських кольоністів, що компактною масою мають осідати на Волині й у Східній Галичині. Щож до державної парцеляції на підставі закону про земельну реформу з 1924 року, то її, на думку зїзду, слід припинити, а гроші призначені на цю парцеляцію, краще віддати на оборону держави, або... на виключно польську кольонізаційну акцію.

Отже бачимо, що тепер у 1936 р. зовсім змінилась у порівнанні з 1923 роком ситуація щодо суто виняткового, польсько-кольонізаційного закону з 1920 р. Тоді його у соймі припинили, хоч не було іншого закону про земельну реформу; нині — хочуть відновити та замінити ним істнуючий закон про земельну реформу з 1924 р. Отже кольонізація — замісць сусідської парцеляції. Зміна велика та дуже симптоматична.

Від середземноморського порозуміння до дарданельського непорозуміння.

(Показова лекція італійської дипльоматії).

ПОХИБКИ.

Промови Мусолінія на тему італійської експанзії, виголошені „голосом великим" у мальовничому однострою та з іще більш мальовничими жестами, дуже добре „виходять" у кіновій тижневій хроніці. Зате важко булоб твердити, щоб на них добре виходила Італія.

Чи ті театральні ефекти були справді необхідні з погляду внутрішньої політики — сумніваємося, бо фашизм надто здоровий, щоб треба було його штучно підтримувати красномовною наркозою. Зате мали ми нагоду бачити вплив цього крикливого імперіялізму на міжнароднє положення Італії.

У добре вихованому товаристві драстичних річей не називають по імени. Дипльомат має добре виховання, а іменник „експанзія" драстичне значіння. Тимто годі дивуватися, що сильні слова сильного італійського диктатора викликали сильне враження і певно сильніше ніж він сам бажав цього. Мусоліні так довго апотеозував імперіялізм, доки з Італії не зробив синоніму імперіялістичної держави і не стягнув на неї ненависти всіх слабих держав, загрожених якимнебудь імперіялізмом.

Це уможливило Англії перепертя санкції, втягаючи до них і держави, яким Італія Богу духа винна, з другого боку зорганізувати для спільної оборони середземноморські держави. Ці успіхи могла британська дипльоматія завдячувати також виключно широким імперіялістичним жестам Мусолінія. У своїй закордонній політиці він не обмежувався до теоретичних викладів про експанзію, а загрозив нею таки реальним державам. Коли лишимо на боці італійські апетити, виявлені зараз після війни супроти Закавказзя, а в новіших часах — супроти Тунісу, побачимо, що зосереджувалися вони головно довкола держав, обєднаних сьогодні у Балканській Антанті. Італія захопила Зару та Фіюме — пристані, що для неї мають хіба престіжове значіння. Для Югославії вони далиб догідний вихід у море. Крім того італійці постійно пригадуючи свої претенсії до Дальматії загрожували Югославії, яка могла втратити більшу частину морського побережжя. Італійські впливи в Альбанії більш, ніж це було необхідне, входили в дорогу інтересам Югославії та Греції; ту останню настроїли проти себе італійці свого часу наїздом на Корфу та невдоволенням серед грецького населення островів Доканез, що належать до Італії від війни 1911. року. У тій війні придбала собі Італія, крім згаданих острівців та лібійських пустинь — смертельну ненависть турецького народу — зрештою послідовно підсичувала її повоєнними засіханнями на південно-західню Анатолію, доки не кинула ворожу комунізмові кемалівську Туреччину під большевицькі впливи.

Як бачимо — у політиці супроти Близького Сходу Мусоліні дістав ненайкращу дипльоматичну спадщину, але і сам він не пропустив ніякої нагоди, щоб наразити собі три балканські держави; його, не Гора, ані не Ідена, слід уважати за батька середземноморського пакту, що так дався у знаки італійській дипльоматії, яка виявила більше охоти до експанзії, ніж зрілости до її здійснення.

Тактика Мусолінія на міжнародньому форумі, тактика чолових атак при боєвих барабанах та ерихонських трубах, під девізою „іду на вас" — найшла прихильників у деяких правих колах навіть досить далеко поза Італією... Очевидно — навіть при поверховній аналізі мусимо признати, що ця тактика гірша нпр. від японської, яка куди легше промощує шлях свому імперіялізмові під сіренським плащиком „пацифікації китайського бандитизму".

НАСЛІДКИ.

Залякані голосним італійським імперіялізмом, Югославія, Греція та Туреччина заключили з В. Британією т. зв. середземноморський пакт, що становив поважний козир у руках британської дипльоматії. Правда — морські сили, які він давав на послуги В. Британії невеликі: Туреччина, Югославія та Греція мають разом усього 2 лінійники, 5 кружляків, 7 підводних човнів, 1 летунську базу, 8 контрторпедовців та понад 40 торпедовців, ще до того частина цих суден перестарілого типу. Може більші послуги моглиб були віддати В. Британії сухопутні війська її середземноморських союзників, зокрема Туреччини та Югославії, якими можнаб було підсилити невелику британську залогу Єгипту проти наступу з Лібії. Та чи не найбільшу вартість малиб самі побережжя трьох держав з їх морськими базами: з прегарно розчленованої Дальматії можна досхочу нападати на Адрійське побережжя Італії, відтягаючи туди частину італійської фльоти, від Мальти, з турецьких і грецьких берегів та островів вигідно зашахувати італійську базу на островах Доканез, що флянкує Кипр та Єгипет. До нафтових ані воєнних санкцій не дійшло, середземноморське порозуміння не мало нагоди виступити — та воно наче Дамоклів меч висіло над Італією, державні мужі якої не крили невдоволення та занепокоєння з цього приводу. Тим більше, за деякий час здавалося, що середземноморське порозуміння затратить свій тимчасовий санкційний характер і прийме тривкі форми з виразним протиіталійським вістрям.

ПОПРАВА.

Мабуть прикрий досвід не пішов на марне, бо цю петлю, закинену британською дипльоматією перетяла італійська дипльоматія зручним маневром. Коли можна вірити льондонським колам, то Італія найшла принагідного союзника у СССР, якому Англія на конференції у Монтре ніяк не хотіла дозволити висилати воєнної фльоти поза Чорне Море. При підтримці Франції та її балканських сателітів Літвінов був у Монтре дуже певний себе і навіть загрозив, що коли Англія не уступить, тоді СССР покине конференцію і осягне свою мету двобічним договором з Туреччиною.

Така радикальна розвязка дарданельського вузла сильно нарушилаб престіж В. Британії та практично поставилаб її у прикру ситуацію. Совітська Росія здійснилаб завдання, якого царська Росія не могла здійснити від початку минулого століття: через Англію. Побережжя СССР булиб захищені перед нападом британської фльоти, зате совітська фльота моглаб безкарно нападати на британську на Середземному Морі, загрожуючи шляхові до Індії. Рівночасно розвязка дарданельської справи на думку Літвінова загрозилаб морським інтересам В. Британії на іншому вразливому терені — на Північному Морі. Як відомо, Англія забезпечила свої матірні побережжя перед небезпекою, яку в роках 1914—18 усунула морем крови пролитої у світовій війні, а саме морським договором з Німеччиною. Ця остання зобовязалася не перевищувати у розбудові своєї воєнної фльоти 35-ох відсотків тонажу британської, але лише під умовою, що розклад сил на Балтійському Морі не зміниться. Він змінився би основно, якби большевики могли туди перекинути свою чорноморську фльоту, зложену з 4-ох кружляків, 4-ох контрторпедовців та 5-ох підводних човнів. Разом зі своєю балтійською фльотою (4 лінійники, 2 кружляки, 11 підводних човнів та 27 контрторпедовців) малиб вони силу, що поважно зогрожувалаб Німеччину, тому не диво, що Німеччина забезпечилась би з цього боку, зриваючи морський договір з Англією та залишаючи собі вільну руку у розбудові фльоти.

УСПІХ.

Домагання Літвінова влучає у два найвразливіші місця британської імперії: шлях до Індії виставляє на большевицьку атаку, британські острови на німецьку. Вирятувати її зі скрутного положення, виступаючи одним фронтом проти СССР, може одинока Італія — сильна середземноморська великодержава, вільна від безпосередніх чи посередніх впливів Москви; великодержава, яка вже з огляду на своє геополітичне положення здавна противиться російським імперіялістичним плянам на Середземному Морі. Щоб зєднати собі цього необхідного у Монтре союзника, Англія рішилася на широкий жест: вона забрала зперед його очей червону плахту, стягаючи фльоту зі Се-

редземного Моря, що у свою чергу довело до виповідження середземноморського порозуміння. Складна диплььоматія виявилася сильнішою від простолінійної.

Візьмім під увагу, що цей відступ з догідної позиції зробила Англія у часі, коли в Абісинії починають падати дощі, а абісинські партизани починають велику протиіталійську офензиву, а звсуємо собі, яку вагу привязують керманичі британської політики до Дарданелів, до російської загрози з Чорного Моря, що її радикально може усунути лише політична сепарація України. (гал.).

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Японський уряд переніс у стан спочинку 8-ох генералів та 5-ох полковників, що займали відповідальні становища підчас лютневої револьти.

У Китаю 1. кантонська армія, що займає важні становища на північній границі пров. Квангсі, перейшла на бік нанкінського уряду; це сильно скріпило його престіж.

Швайцарська федеральна рада видалила остаточно 8-ох італ. журналістів.

Страйк у Мексику.

МЕКСИК, 11. 7. ПАТ. У федеральній державі Вера Круз застрайкувало 12.000 робітників британського нафтового товариства „Секвіля Ойл Компані“. Страйк спаралізував продукцію 9-ох поважних нафтодайних осередків.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ В ЄГИПТІ.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 11. 7. ПАТ. Трамваєвики закинули страйк і вернулися нині до праці.

——о——

ЕСПАНІЯ ПРИПИНИЛА САНКЦІЇ.

МАДРИД, 11. 7. ПАТ. Рада міністрів рішила припинити санкції в дні, який означила Ліґа Націй.

МАРІЯ ГЕЛЛІНҐЕР.

Як найти заробіток.

Жив собі добросердий стрижій Томасіно, такий добрий, що за ціле своє життя ні мухи не скривдив. Працював у маленькій крамничці на Таймс Сквері. Малий, сивий, тихий, рідко коли заводив з ким розмову.

Його крісло для клієнтів стояло друге в черзі; крісел було пять. Шеф працював при першому. Коли входив новий гість, то всі помічники кидались живо, щоб показати свою меткість. Кожний з них кланявся, усміхався, підбігав, запрошуючи на своє крісло.

Власник підприємства Рікарді міг би був уже давно звільнити старого із служби, але не хотів цього робити, бо любив його. Знав теж, що його жінка була від літ спаралізована і що старий відкладав кожний сотик на лікування своєї дружини. Що найважніше: Рікарді мав сумління. Знав він, що як звільнить Томасіно, то він уже не знайде іншої праці. А так — нехай собі доживає тут віку.

Минали роки. Чим більше літ, тим менше гостей. Одної неділі попросив Рікарді Томасіна, щоб залишився ще у крамниці, коли ввечір закінчить працю. Коли всі інші помічники відійшли, сказав до нього:

— Слухайте, старий приятелю, я продав сьогодні свій інтерес. Виїзджаю з жінкою назад до Італії... Цілими роками чекали ми на це. Тепер здійснилась наша мрія. Я дуже журився, що з вами буде. Мій наслідник — дуже добрий фаховець, але і великий купець. У цьому і вся біда. Ось чому хотів я звернути вашу увагу, що коли завтра прийде сюди сіньор Франконі, мусите старатись зробили на ньому добре враження. Усміхайтесь, зробіть якусь приємну міну, покажіть, що ви не такі старі. Я вже йому сказав, що ви в тім інтересі найліпша сила. Зрозуміли?

Старий стрижій кивнув головою й усміхнувся із вдячністю. Відчував у своїй душі, як це все скінчиться. Але дома не сказав ні слова про зміну. Поцілував свою жінку і навіть пробував жартувати. Коли сів до вечері, силувався, щоб зїсти щонебудь, хоч страва не пролізала крізь горло.

На другий день уранці прийшов новий шеф сіньор Франконі, щоб оглянути штаб своїх співробітників. Був опасистий, лисий, носив за поясом великі ножички. Коли гості відійшли, звернувся він до своїх помічників:

— Я мушу у свому інтересі поробити деякі зміни і відновити його. Коли ви дістанете в суботу від сіньора Рікарді свою платню, можете два тижні не приходити. За той час я повідомлю вас листом, від коли я знову відкриваю інтерес і від коли буду вас потребувати.

Томасіно перелякався. Два тижні без заробітку! А пізніше?!

Минуло два тижні. Томасіно не дістав ніякої звістки від Франконія. Усеж пішов туди. Новий шеф був у крамниці. Нахмурився, коли Томасіно нічого не кажучи, одягнув на себе свій білий халат. Томасіно мав кількох гостей і працював. Після праці шеф узяв його на бік і каже:

— Ще тиждень можете в мене працювати, сіньор Томасіно. За той час можете пошукати собі іншого заняття. Я потребую у своїм інтересі тільки молодих, енерґійних.

Аж тепер Томасіно добре розглянувся по тій кімнаті, де працював майже ввесь день. Довкола нього були самі нові обличчя — суворі, непривітні, самі молоді.

Франконі боявся, щоб Томасіно не зважився на якийсь акт розпуки і вспокоював його:

— Не беріть собі цього так дуже до серця. Живемо в таких часах, коли не можемо слухати тільки самих почувань. Не можемо теж завсіди робити того, що хотіли би, як я у вашім випадку. Мусите попробувати всяких штук, починаючи від хитрощів. Говоріть усюди, де будете старатись за посаду, що ви мій найліпший стрижій. Коли хочете, то я можу навіть виставити вам якнайкраще свідоцтво. Нема часу думати над тим, як маєте шукати праці, а попросту мусите сказати собі, що її найдете!

Усякі штуки? Хитрощі? Чи можна такими способами найти працю? Нема ради. Щось треба конче зробити. Бо як ні, то може ще недужа жінка вмерти. Так багато літ він піклується нею... а тепер... ні, він не допустить до такої траґедії.

На другий день пробував він завести диплььоматичну розмову із своїм шефом. Пояснив йому, що саме тепер якось так склалось, що його найкращі клієнти розїхались тепер із Льондону. Божився, що він має постійних, дуже вірних клієнтів. Чи сіньор шеф не хотів би його затримати у себе.

— Дуже мені прикро — відповів Франконі з чемною усмішкою — субота це останній день вашої праці у мене.

У суботу забрав Томасіно все своє приладдя і пішов до хати. Оповів жінці своє горе. Вона плакала разом із ним.

— Це страшне — говорила. — Ти старий і до праці беруть тепер тільки молодих. Я знаю, як виглядає життя. Я стала тобі тягарем...

XXXII. сесія Міжпарляментарної Унії в Будапешті.

I.

У цьому році відбулася 32-га в черги сесія Міжпарляментарної Унії у мадярській столиці Будапешті між 2- і 9. липня ц. р. Мадярська столиця прийняла в себе представників парляментаризму з цілого світа вже вдруге. Перший раз відбулася там Міжпарляментарна Конференція у 1896. Були це щойно початки тієї міжпарляментарної організації. В цьогорічній сесії взяли участь, крім мадярських, парляментаристи Злучених Держав Північної Америки, Австрії, Бельгії, Данії, Єгипту, Еспанії, Фінляндії, Франції, Великої Британії, Греції, Італії, Японії, Люксембурґу, Норвегії, Румунії, Швеції, Швайцарії, Чехословаччини, Югославії, Голяндії і Польщі. В сесії брали участь також представники Союзу Народів в особах двох членів Секретаріяту.

На денному порядку нарад сесії були такі справи: організація міжнародного торговельного розємного судівництва і міждержавних мішаних трибуналів для ліквідації торговельних суперечностей; справа безробіття і можливости заробкування: а) при допомозі орґанізації прилюдних робіт, б) скорочення часу праці і в) еміґрації; справа парляментарної контролі публичних фінансів. При цій останній точці обговорювано доволі широко справу спеціяльних повновластей, якими можна наділювати уряди.

Вже дня 2. липня відбулося засідання Екзекутиви Міжпарляментарної Унії, а від 3. до 8. липня включно тривали щодня пленарні засідання передполуднем і пополудні. Крім того передостаннього дня, 8-го липня пополудні працювали комісії, а 9-го липня відбулося засідання новобраної Екзекутиви Міжпарляментарної Унії.

Мадяри обставили цілу ту міжнародню імпрезу величаво. Всі делеґати були до тої міри занятті ввесь час не тільки діловими працями, але й тими розривками, які для них поза засіданнями орґанізували мадяри, що не мали змоги навіть як слід віддихнути. Коли зважити, що ввесь час сесії у Будапешті термометер показував 40° Ц., то кожному буде зрозуміло, що від надмірної перевтоми можна було навіть захворіти. Такі випадки були. Але найтрагічніший був випадок з б. сен. Левенгерцом, членом польської делеґації, який перед самим виїздом помер у своїй кімнаті на удар серця. Це без сумніву був наслідок перевтоми.

Офіціяльне відкриття сесії відбулося 3. липня в салі засідань мадярського парляменту, одного з найкращих у світі, положеного мальовничо над Дунаєм. На відкритті був присутній мадярський реґент адмірал Горті. Ціле рішнє засідання було присвячене виключно привітам з одної сторони делеґатів для гостинної Мадярщини та з другої сторони представників мадяр. парляменту й уряду для парляментарних делеґатів. Промовляли між іншими: б. президент міністрів Бельгії, тепер голова Міжпарляментарної Унії ґр. Картон де Віярд, який запропонував на провідника Конференції бар. Бальтазара Лянґа, вислуженого фельдмаршаллайтнанта, тепер посла до мадярського парляменту. Зараз-же по виборі виголосив бар. Лянґ довгу привітну промову, а по нім забрав слово мадярський міністр закордонних справ Каня, що побажав Міжпарляментарній Конференції якнайкращих успіхів. Накінець виголосив обширну привітну промову французький сенатор б. міністр освіти Рустан.

Ділові наради почалися щойно пополудні того ж дня рефератом ґенерального секретаря Унії п. Боасіє, в якому він складав звідомлення з праць Екзекутиви від 1. вересня 1935. до 15. травня 1936. р. Над тим звітом розвинулась обширна дискусія, що закінчилась аж на другий день. По тій ґенеральній дискусії пішли вже далі наради над поодинокими вгорі поданими точками денного порядку.

На Міжпарляментарній Унії репрезентував українських парляментаристів у Польщі голова УПР Василь Мудрий, який забрав слово в ґенеральній дискусії над справою еміґрації. Ця його промова була зреферована в усій мадярській пресі. З її текстом познайомимо наших читачів у черговому числі „Діла“.

Дещо про сучасний стан на Білоруси.

Кожний нарід має свої великі ідеали, до яких безупинно прямує, про які мріє любі сни. Білоруський нарід, який підлягає тим самим незмінним законам життя, що й інші народи, спіраючись на своїй славній минувшині, коли він був незалежним, проголосив устами своїх представників 25. III. 1918 р. у Мінську, столиці свого краю, Білорусь вільною і незалежною державою, подаючи це до відома цілому світові. Цей акт, як доспілий плід білоруської національно-політичної думки, попереджувала праця багатьох білоруських одиниць і цілих орґанізацій за час декількох поколінь.

Але тої проголошеної волі білоруського народу, що сусідує зі сильнішими народами, не пошановано. Вільсонівське „самоозначення народів“ по думці ґарантів версайського миру не відносилось до білорусинів, таксамо, як і до українців, і тому вони після світової війни опинилися в такому самому положенні, що й українці.

Риський трактат, що припинив війну між Польщею і Росією, поділив Білорусь таксамо, як і Україну. До Росії відійшли дві третини білоруської території з 8 міліонами білоруського населення; решта білоруської території відійшла: до Польщі з населенням поверх 2,5 міліона, до Латвії з 200 тисячами білорусинів та у невеликій кількости до Литви

СОВІТСЬКА БІЛОРУСЬ.

Коли при кінці 1918. року большевицька армія заняла білоруські землі, то 1. I. 1919 р. большевики проголосили незалежність Білоруси в формі Совітської Соціялістичної Республики. З цього часу в цій Білоруській Республиці володарями стали виключно тільки большевики, бо білоруський національний елемент був примушений еміґрувати за кордон, а тих націоналістів, що лишились на місці, не допустили до державної і навіть до громадянської керманицької праці. Тому доля білорусинів під владою Совітів відома без дальшого пояснення — вона така сама, як і доля України за Збручем.

БІЛОРУСЬ ПІД ЛАТВІЄЮ.

По переведенні риського кордону через Білорусь частина Білоруси опинилась у межах молодої Латвії. За часів демократичного правління у Латвії вона гарно розвивала своє національне життя. Досить поважне число вселюдних білоруських шкіл, дві білоруські ґімназії й учительські курси, якими кермував білоруський відділ при лотишському міністерстві освіти, свідчили про толерантне відношення у цьому часі лотишів до білоруського народу. А білоруські культурно-освітні товариства з численними своїми відділами і громадсько-політична праця білоруських діячів свідчили про національну свідомість і політичну дозрілість білорусів на окраїнах своєї країни.

Але й на тих окраїнах Білоруси прийшов для білорусинів тяжкий час. З приходом до влади в Латвії лотишського фашизму зникають білоруські школи, счезає білоруський шкільний відділ при лотишському уряді, зникли білоруські ґімназії, зникла білоруська культурно-освітня орґанізація і перестали виходити білоруські газети. Словом, лотишський фашизм почав без стриму гуляти на білоруській території, силкуючись переробити білорусинів на лотишів. Очевидно — денаціоналізація лотишами білорусинів не вдасться.

БІЛОРУСЬКІ ЗЕМЛІ У ПОЛЬЩІ.

Після розмежування Білоруси риським трактатом велика частина Білоруси припала Польщі. Білорусини в Польщі підчас соймових виборів у 1922 р. провели до сойму й сенату 12 своїх представників. Це свідчить, що вже й тоді була велика національна і політична свідомість білоруських мас. Слід при цьому приняти під увагу, що до виборів у 1922. р. білорусини пішли під прапором Білоруського Національного Комітету, що повстав у 1919. р. у Вильні, й який працює авторитетно досьогодні; головним його гаслом є політичний ідеал білоруського народу, проголошений актом з 25. березня 1918. року.

I. Білоруський Національний Комітет.

Білоруський Національний Комітет — це репрезентація білоруських політичних і культурно-освітніх орґанізацій, а також самостійних білоруських установ і професійних груп. Цей Комітет складається з представників білоруських орґанізацій: по трьох від політичних та по двох від усіх інших.

Реґулямін Білоруського Національного Комітету у першому параграфі виразно означує, які орґанізації можуть входити у склад цього Комітету: „Білоруський Національний Комітет складається з представників білоруських національних політичних, культурно-освітних, господарських та інших орґанізацій і є репрезентантом зорґанізованого білоруського громадянства Західної Білоруси, яке прямує до осягнення права білоруського народу, проголошеного актом з 25. III. 1918. р.“

Цей ідеал лучить білоруські орґанізації під прапором Білоруського Національного Комітету і цією міркою білорусини міряють сьогодні діяльність своїх орґанізацій та поодиноких діячів. Усі ті, що не підпадають під цю мірку, або спрямовують свою діяльність в інший бік, опиняються поза Комітетом. Тому в Білоруському Національному Комітеті нема ані комуністичних орґанізацій ані польонофільських, і таких самих діячів. Тепер Білоруський Національний Комітет складається з 30-тьох представників білоруських орґанізацій та установ.

III. Білоруські орґанізації.

З політичних орґанізацій, коли не рахувати нелеґальної КПЗБ, найбільше популярне Білоруське Національне Обєднання. Це давніша Білоруська Христіянська Демократія, що цього року в січні обновилася, зреформувавши свою програму в напрямі більшого демократизму й радикалізму та почала ширше охоплювати селянські маси, православні і католицькі, загострюючи при цьому боротьбу з клерикалізмом і фашизмом (її орґан — „Белоруская Криніца“).

Політична партія „Селянський Союз“ (група посла Яреміча), що істнувала до недавнього часу, та Православно-Демократичне Обєднання (група б. сенатора Богдановича) вже рік як не дають ніякого знаку життя. Крім цього повільно ворушаться білоруські націоналісти зпід стягу фашистів („Новий Шлях“) та орґанізується нова клерикально-консервативна група „Білоруський Фронт“. З культурно-освітніх орґанізацій найстаршим і найповажнішим є „Товариство Білоруської Школи“ та „Білоруський Інститут Господарства і Культури“. Перше з цих товариств (ТБШ) досі офіціяльно не належить до Білоруського Національного Комітету, хоча співпрацює з ним в окремих конкретних випадках (сучасний шкільний плебісцит). Обі названі культурно-освітні орґанізації мають свої відділи й гуртки на провінції. До недавна сітка тих гуртків була досить густа. Теперішні умовини цю сітку значно проріділи, але назагал настрій і дух не тільки не падає, але й помітно скріплюється.

НЕПОРОЗУМІННЯ.

Вихід з друку 1-го числа часопису „Білоруський Фронт“, ріжні політичні знахори поспішили назвати „поділом“, „розломом“ чи чимсь подібним. Так воно не є. Щож на ділі сталося? А ось що: Свящ. Гадлевський, кат-

---

Але Томасіно потішив її, що він знайде на це якусь раду.

Минуло три дні. Вівторок уранці на порозі хати Томасіно звився Франконі. Ввійшовши, сказав:

— Сіньор Томасіно! Я бачу тепер, що зробив помилку. Я не повинен був позбуватись вас. Можете вернутись до роботи до свого старого крісла, зараз поруч мого і я додам вам іще пять долярів тижнево. Ті старі вітрогони не вміють так добре ходити коло гостей, як старші, досвідчені фаховці. Но, до побачення! Прийдіть завтра до роботи!

Жінка почувши про це радісно усміхнулась. Томасіно почав підсвистувати неаполітанську канцонетту.

— Франконі мусів мене наново заанґажувати. Тут рішили мої клієнти. Так багато їх приходило і питали за мною.

— Не розумію. Які клієнти? Звідки ти міг їх за кілька днів узяти.

Томасіно відклав ніж і вилку, розсівся на кріслі і почав виклад:

— Моя дорога! Тепер зовсім інші часи. Коли хтось **хоче найти посаду**, мусить уживати трохи хитрощів. Цю думку піддав мені сам Франконі і я пішов за його радою. Клієнтів я не мав ніяких, але всіх знав я від довгих літ, від коли працював у Рікардія і вони теж мене знали. Коли Франконі мене викинув, я вибрався з візитою до всіх дома і від кожного позичив десять долярів, прохаючи, щоб у понеділок зайшли до мене, а я зверну їм гроші і замісць проценту ще обголю та обстрижу. У понеділок цілий ранок клієнти питали тільки за мною і не хотіли ніякого іншого!

Перекл. в. г.

хит польської жіночої монастирської гімназії, на спілку з ідейним польонофілом інж. Дубейкавським, безпартійним магістром Шкелонком та експлериком Папуцевичем видали часопис „Білоруський Фронт". Ніхто з цих „сецесіоністів" до ніякої білоруської партії не належав, а до Білоруського Національного Комітету входили і входять: о. Гадлевський як представник білоруського католицького духовенства, Дубейкавський і Шкелонок як представники Білоруського Інституту Господарства і Культури (неполітичної організації). Отже тому не може бути мови про якийсь поділ; скорше хіба є це спроба організувати ті елементи, що досі політично були „дикі". Коли можна щонебудь про нову політичну групу о. Гадлевського сказати, беручи під увагу досі одне число „Білоруського Фронту" то хіба те, що ця група пропагує білорусько-литовсько-українське співробітництво та ідею тзв. „народнього фронту". Вже сьогодні цю групу називають клерикально-консервативно-угодовецькою. Тут треба зазначити, що о. Адам Станкевич, б. посол, видатний білоруський національний діяч, не згоджується з о. Гадлевським у справі „Фронту", сам він залишається, оскільки це йому як духовникові сьогодні можливе, по боці Білоруського Національного Обєднання. З голосів преси та з офіційних заяв Білоруського Народнього Обєднання виходить, що це Обєднання заняло покищо вичікуючу та критичну, хоч обєктивну, позицію у справі тзв. „народнього фронту". За „народнім фронтом" досі ніяка білоруська політична група не заявилась.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.

Приглядаючись до сьогоднішнього білоруського життя в Польщі і порівнюючи його з українським життям, не можна не замітити великої ріжниці в розмаху і силі праці, однаково культурно-освітній, як і економічній. Там ще багато й багато треба зробити того, що на українському ґрунті вже зробила „Просвіта", „Рідна Школа", рідна кооперація і всі з нею так чи сяк звязані організації та установи. Поза пресовими органами, цими ідеольогічними клітинами життя, нема сьогодні в Польщі буйніших центрів білоруського господарського життя. Нема ніодної приватної білоруської школи, нема дитячих садків, захоронок, нема такої організації, як „Союз Українок", нема професійних союзів білоруських лікарів, інжинірів, адвокатів і т.д. Того всього і багато ще дечого нема. Але це не значіть, щоб там не було людей, які це все розуміють. Такі люди є і їх число постійно побільшується. Одним із характеристичних явищ сучасного білоруського життя — є молодь. Всюди у всі організації допливають молоді люди, яким часто недостає життевої практики, але які радо й охотно вчаться. Цим тільки можна пояснити, чому національно-політична лінія у білорусинів, не зважаючи на великі покуси, і досі залишилася простою та незмінною. Це свідчить про велечезний процес національного дозрівання у білорусинів, що непохитно веде ввесь нарід до його мети

З діяльности Музейного Товариства „Верховина" у Стрию
за 1935 рік.

Управа Товариства в році 1935. складалася з таких членів: голова: дир. Осип Сілецький, заступник голови: проф. Тадей Залеський, секретар: Мечислав Бартків, скарбник: проф. Володимир Котович; члени Управи: дир. Ольга Бачинська, д-р Роман Домбчевський, проф. Олекса Харків, заступники: дир. Микола Марковський, м-р Володимир Луцевецький. Т-во має 34 членів. Річна вкладка 6 зол. Виділ мав 7 засідань.

Т-во діставало місячні підмоги: від „Української Бурси" 10 зол., „Пов. Союзу Кооперативˮ 5 зол. і „Взаїмної Помочі Учителів" 5 зол., разом місячно 20 зол. Уся праця Т-ва була спрямована на придбання експонатів та інвентаря. Крім того упорядковано льокаль.

Заходом Товариства уладжено дня 20. жовтня 1935. р. показ народньої ноші. В цій імпрезі взяли участь села Стрийщини і Болехівщини; виступило коло 150 осіб. Подумана дуже щасливо, дала вона привід іншим околицям нашої землі уладити подібні свята. Одним з таких було свято народньої ноші у Львові.

Четвертьрічні звіти з діяльности поміщувало Товариство у стрийській „Думці"

З кінцем грудня 1935. виказував спис експонатів Музею 1.726 катальоґових чисел, є 1.900 предметів. В році 1935. прибуло 727 катальоґових чисел, але тут не вчислено 170 картонів в 500 вишивками.

В поодиноких відділах прибуток означується такими числами: археольоґія 4, етнографія 182, ікони 8, медалі 21, відзнаки 41, монети 96, банкноти 80, перґаменти 3, альбоми 3, документи 80, різьби 2, печатки 3, збруя 1, світлини 90, оповістки 48, образи 3, книжки 57, річники часописів 5.

Приходи Товариства виказували в році 1935: квоту 1.140 зол.; розходи 1.074.97 зол. так, що залишилась готівка в квоті 65.03 зол. на рік 1935. р.

З початком травня 1936. р. льокаль музею відчинений для відвідувачів що четверга і неділі від год. 10. до 13. Товариство цікавилося топографією свого терену і місцями майбутніх розкопок. Задля цього звернулося до Повітового Виділу, щоб призначено і вставлено до буджетів самоврядних одиниць відповідні квоти на ведення цих розкопок.

Коли взяти на увагу ріжні суспільні верстви,

о. О. ПРИСТАЙ. 57

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Дітям то лиш подай щось такого. Аж скачуть, так тішаться, який то гарний шлюб у наших старих контрах.**) А мені плакати хочеться, що нині в двацятому століттю, та ще й в Америці, люди такі шопки стружуть. Чи вжеж ми маємо свої обряди на сцену представляти і висмівати? Що та наша молодіж собі подумає?

Не кінець на тім. Зачинають і публику гостити. Наші свахи вже й не довиджують добре від тих пайнтівок. Декуди пізнали своїх тай аж по дві пайнтівки ставлять на купу. Вже й трета година опівночи, а тут далі тої самої. Пийте горівку, панове, більше заробимо та довг сплатимо.

Всі свахи видно були дуже вдоволені тай казали, що нам треба буде ще більше щось такого зробити. Я думаю, щоби таке більше не повторялося."

— — — — — — — — — — — —

Що ділося в душі українського інтелігента, от хочби і в самого священика, що сподівався побачити правдиву мистецьку імпрезу своїх парохіян-аматорів, а потім був свідком такого соромицького видовища — можна догадатися.

29. ОТ СОБІ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЯК.

Бувало й таке в Америці, що жінки справді булиб видряпали своїм чоловікам очі через дяка, колиб він чомусь мусів покинути парохію. Одна баба так погрожувала тут свому чоловікові: „Андрію, якби мені Матвіїв відійшов із Сиракюз, я бим тобі очі видряпала".

Ділося це в Сиракюзах, де в 1914. році вибудував я за 50.000 долярів нову, гарну, муровану церкву з червоної цегли. За дяка був у мене Вульчин, син мого старокраєвого парохіянина й одночасно війта в Підмихайлівцях, рогатинського повіту. Докіль у Сиракюзах була стара деревляна церковця, вистачав нам сяк-так Вульчин, що був радше піддячий, ніж дяк. Але коли замісць неї станула монументальна церква з пятьма мідяними банями і прикрашена філярами, почав нарід щораз більше з усіх сторін горнутися до неї. Також число дітей в парохіяльній школі зростало; їх було досіль 35 і Вульчин міг іще з бідою учити. Але тепер треба було нам конечно нового, вишколеного дяковчителя.

Вульчин, як недовчений самоук, був дуже зарозумілий. Навіть сердився, коли хтось із школярів назвав його дяком, бо він вважав себе за „пана професора" і казав шкільним дітям, ба й старшим людям, щоб так його титулували. Однак американська шкільна молодь була дуже второпна. Порівнюючи своїх учителів з американської школи з паном Вульчином, хутко зорієнтувалися школярі і усі немилосерно кпили з бідолашного дячка. Сердега Вульчин не вмів дати собі ради і щохвилини прибігав до моєї канцелярії та скаржився мені на своїх школярів.

Хоч Вульчин був дешевий, (мав місячну платню 60 долярів), та я виповів йому посаду і розписав конкурс на нового дяковчителя, помістивши оголошення в наших часописах. Парохіяни були згідні зі мною в цій справі.

На моє оповіщення зголосився кандидат Михайло Матвіїв, що недавно приїхав удруге до Америки. Перший раз був тут пять років разом з жінкою. Потім поїхав з нею до Галичини, лишив там її і двоє дітей, та вернувся сам. Спочатку заступав місце хорого дяка в одній парохії. Від священика тої парохії приніс писемне поручення. Прочитавши, що він здоровий, енерґійний і добрий дириґент, я приймив його, потребуючи саме такого дяка. М. Матвіїв не мав ані зломаного цента при собі. Всі гроші витратив на подорож до Галичини і наповорот до Америки. Тому я дав йому в себе мешкання, харч і все інше, чого потребував до життя, радіючи, що з таким дяком успішно доведу до мети організацію парохії.

М. Матвіїв, з колиці Буська, був огрядний, здоровенний мужчина, з румяним і трохи капральським обличчям. Він мав сильний теноровий голос і відзначався елеґанцією. Подобався всім, а особливо „красному полові", був завжди виголений і зі смаком одягнений, а в поведінці мав панські манери. Вмів виступити у товаристві, на похороні, весіллі, виставі, і перед своїми і перед чужинцями.

Бачив я, що наш М. Матвіїв потребував більше гроша, ніж мав платні (80 долярів) і діставав ріжні церковні приходи. Щоб він хоча трохи позбувся найконечніших видатків і зобовязань, дозволив я йому мешкати й харчуватися в мене ще один місяць задурно.

Та вже на другий місяць нашого спільного життя під одним дахом, почав щораз більше показувати свою правдиву „фарбу". Вже й не згадую, що він ані одним словом не натякнув бодай для форми, чи має заплатити за утримання. Про якусь подяку і згадки не було.

Зате став М. Матвіїв так поводитися у моїм домі, що здавалося, він тут господарем, а не я. Але найгірше те, що моя господиня почала нарікати на його поведінку. Погрожувала, що покине в мене службу, як дяк не випровадиться; мовляв, вона згодилася обслугувати — варити, прати, тощо на одну особу, не на дві.

Врешті я був приневолений виповісти дякові помешкання. Чемно попрохав його, щоб знайшов собі деінде нове. Але М. Матвієві не спішилося покидати мою хату, де все мав задурно. Щойно четвертого місяця знайшов собі хату, навіть жартом не подякував і не признавався він до сорока долярів, що їх був позичив в мене зараз по приході до Сиракюз.

Дяк, ніде правди діти, працював якслід у школі і церкві. Вишколив гарний хор, зорґанізував аматорський гурток і вчив дітей. Парохія росла. Прибували нові парохіяни. Церква по береги заповнялася вірними в неділю і свята. Здавалося, що все буде добре, але пан дяковчитель М. Матвіїв почав занадто гуляти. Між людьми затягав позички, баламутив чужих жінок, залицявся до дівчат, представляючись їм, що він

**) Країнах.

помітне велике зацікавлення справою музею серед селянства. Воно серед нього навіть більше, як можна було сподіватись, значно більше, як серед інтелігенції. Селяни дуже радо дають експонати, навіть дуже рідкі і цінні, як лише звернутися до них вміло і щиро і вияснити їм справу. Вони, хоч бідні, часто справжні меценати музею.

Коли мова про інтелігенцію, то найгірше стоїть справа серед священиків, які музеєм не цікавляться, а часто ставляться до нього вороже. Бували випадки, що місцевий священик довідавшись, що член „Верховини" у селі збирає експонати, замикав двері, а то й ховався, або коли дозволив членові музею перешукати ріжні закутки і схованки в церкві, заявляв, що не може вибраного предмету віддати музеєві „Верховина", бо мусить віддати його до музею Архидієцезії.

Свого часу звернувся музей „Верховина" до Митрополичого Ординаріяту у Львові, щоб управильнити працю збірок для центральних музеїв і музею „Верховина", але з цього нічого. Священики покликуються на розпорядки Ординаріяту і в вислідку речі музейної вартости пропадають, не попадаючи ні там ні тут. Була в церкві в Ходовичах стара вартна ікона з XIV. віку. Згоріла церква, пропала в огни й ікона, хоч це ділялося кілька літ тому, коли були вже не тільки центральні, а й обласні музеї. У церкві у Стрілкові є старі ікони і всяка церковна утвар. В минулому році перед Великодними святами замалювала церковна прислуга понад 40 ікон бронзами. Залишились незамальовані тільки 2 ікони. Золоте давнє тло висмаровано тинктурою з бронзу і лякером, так, що по тій операції стікали з ікон цілі „сликаки". Зовсім замальовано запрестольний образ Богоматери, вартного західного письма. Таких і подібних випадків знає Управа музею на своїй області чимало.

Загальні Збори, що відбулися в грудні 1935., вибрали такий новий виділ: голова дир. Йосиф Сілецький, заступник голови проф. Тадей Залеський, секретар Мечислав Бартків, скрабник проф. Вол. Котович, члени Управи: проф. Олекса Харків, дир. Ольга Бачинська, д-р Роман Домбчевський; заступники: проф. Каливяк, дир. Марковський. Перевірна Комісія: інсп. Щасний Соколовський, дир. Іван Кузів, нач. Лис.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Чому хвилево перестали виходити українські та російські часописи у Парижі?

У звязку з останніми страйками у Франції закрито найбільшу в Парижі славянську друкарню „Навар". Це поставило в тяжкі умовини цілу низку самостійницьких українських і російських видань. У першу чергу мусіли припинити появу: „Тризуб", „Українське Слово" Вільне Козацтво" і „Прометей" (орган України-Кавказу-Туркестану), далі ціла низка менше відомих видань і вкінці великий російський часопис „Возрождение" зовсім зліквідований. З огляду на те, що з причини останніх страйків кошти друку у Франції збільшилися на 30—40 відсотків, дальший вихід великої кількости еміґрантських видань поставлений під знаком запиту. Все таки є надія, що трудноші вдасться перебороти і більшість самостійницької преси знову буде виходити.

Оборонна акція купців, лікарів, інжинірів, адвокатів.

Господарські орґанізації та орґанізації лікарів, інжинірів, адвокатів і т. д. переслали меморіял міністрам: скарбу, промислу і торговлі та справедливости з домаганям, щоб постанови закону про охорону льокаторів розтягнути на промислові і торговельні льокалі ще на 3 роки. Меморіял підкреслює, що тепер, тяжке положення є великою небезпекою для істнування і розвитку промислових та торговельних підприємств, бо згідно з декретом президента власники домів можуть виповісти промислові і торговельні льокалі купцям, інжинірам, адвокатам і лікарям з днем 30. вересня ц. р. Тимчасом льокаль для деяких підприємств нпр. аптик і для адвокатів, лікарів та інжинірів є життєвою справою.

—o—

Адвокати не зможуть інтервеніювати у справі помилування.

Велике враження між адвокатами викликала вістка, що міністерство справедливости обмежить якінебудь інтервенції у справах помилування осіб, які мають уже правосильні судові присуди або рішеня дисциплінарних орґанів. Дотепер у справах помилування вносили прохання здебільша адвокати. Тепер міністерство справедливости рішило, що всякі інтервенції у справі помилування є недопускальні. Цю заборону інтервенції викликала відома афера Ванди Парилевічової.

Міністр скарбу заперечує вістки про обнижку платень.

У звязку з вістками преси про зміну постанов емеритального закону оголошено в пятницю такий офіційний комунікат: Міністерство скарбу виясняє, що тепер не обмірковують ніяких проєктів посередньої або безпосередньої обнижки платень державних урядовців. Висота видатків на платні й емеритури є устійнена в державнім буджеті на 1936-37 рік і ніяких змін в цій ділянці не буде.

нежонатий і почав дуже запиватися. Мої уваги і докори бундючно іґнорував. Мовляв, має вже своїх повних 24 роки і зрештою, це не мій „бізнес", а його приватна, чи пак особиста справа...

Свої дяківські обовязки виконував бездоганно, але те, що сьогодні доброго зробив для парохії, як дяковчитель, на другий день сам руйнував як непоправний пяниця. Своїм ганебним прикладом деморалізував усіх парохіян, а в першій мірі шкільну молодь.

Третього року його побуту в Сиракюзах, мав я сприятливу нагоду позбутися М. Матвієва з парохії. Однак у своїй добродушності і надії, що він колись таки поправиться, я залишив його й через нього сам заплатив я згодом утратою парохії.

Було воно так. Місцеве товариство „Січ" хотіло влаштувати театральну виставу і потребувало салі. Американцеві мусілиб заплатити за її винаєм на один вечір 25 долярів. Тому січовики попрохали мене, щоб я дозволив їм відіграти виставу у церковній салі й зобовязались дати 10 долярів на церкву за електричне світло й за користування костюмами.

Січовики або гайдамаками, як вони самі себе гордо звали, були меткі і свідомі люди, тільки вибрали собі не дуже то правильний шлях до своєї мети. До вистави приготовилися добре й запрохали на ню теж американських громадян — адвокатів, лікарів, ріжних підприємців. Саля була вщерть виповнена своїми й чужими гостями. Сама вистава вдалася січовикам знаменито. На сцені виступав також австрійський жандарм. Він необережно зачепив своїм багнетом заслону на сцені і зробив в ній невеличку дірку. З цього приводу розпочав зараз по виставі авантюру наш дяк, М. Матвіїв. Він встиг вже до безтями впитися і палав заздрістю, що січовичи з успіхом грали, хоч не мали між собою такого „дипльомованого режисера", як він. Пяний дяк підняв крик, закидаючи січовикам, що вони навмисне заподіяли церкві шкоду. На салі повстала метушня саме підчас того, коли гості виходили з неї. Щоб запобігти скандалові й не довести до бійки, я розігнав загонистих противників і силоміць усунув дяка, щоб його не „протріпали" січовики.

На другий день зявилася в мене депутація „Січи", зложена з трьох її найповажніших членів, що водночас були членами парохії. Вони зажадали від мене, щоб я прогнав дяка з посади. Та я був іншої думки. Хотів ще дати йому час і можливість поправитися. Пояснював делеґатам, що кінь, хоч на чотирьох ногах, часом спотикається.

Я не прогнав М. Матвієва з посади, але він навіть не думав поправитись. Зате до року не тільки помирився із своїми недавніми противниками, січовиками, але і заприязнився з ними. Вони приєднали його до свого товариства, де він тілом і душею посвятився праці, занедбуючи церкву, хор, школу й наш аматорський гурток. Окрім того ще більше запивався.

М. Матвіїв мав в Галичині жінку й двоє діточок. Але він не опікувався ними, не помагав їм і навіть не відписував на блаґальні листи жінки. Вона звернулася була до мене зі скаргою, що діти примирають з голоду, а їх тато ні словечком не обзивається до них. Пан дяковчитель найшов собі в Сиракюзах якусь замериканізовану француженку, винайняв мешкання і жив разом з нею, немов зі шлюбною дружиною, собі на сором, а цілій парохії на згіршення.

Нарешті урвався мені терпець. Було це у місяці травні 1917. року. Я спрямувався до банку, куди хотів віднести церковні гроші, що їх призбиралося кількасот долярів. На зупинці ждав на трамвай. Нараз спостеріг я знайому ірляндську дівчинку, що поспішала з чимось завиненим у папері. Я добре знав її. Вона товаришувала з нашими школярками. Бавилася з ними й навіть приходила вечорами в їх товаристві до української парохіяльної школи. Помалу сама навчилася по українськи говорити. Вона поздоровила мене, а я спитав куди вона йде, та що доброго несе.

— Горілку — відповіла дитина.

— Для кого? — спитав я зацікавлений, знаючи, що вона не має батька. Зрештою в Америці закон строго карав кожного, хто відважився посилати малолітка до корчми по горілку.

— Для вчителя — сказала отверта ірляндка й ще більше здивувала мене своєю відповідю. Невжеж її анґлійський чи там американський учитель післав би свою ученицю по горілку?! Це було для мене цілком незрозуміле.

— А як зветься той учитель? — Дівчинка заявила мені:

„Дат із йор тічер Матвіїв!"*)

Довідавшись про це, я був повинен передати цілу справу поліції, що й покаралаб пана дяковчителя й вигналаб його з міста. Легко й без турбот міг я позбутися пяниці. Але я не хотів пошкодити М. Матвієві та допустити до скандалу, щоб іще й американська влада довідалася, якого вчителя має українська парохіяльна школа.

Я виповів М. Мітвієві посаду, однак замісць нього, я мусів покинути парохію... Не знав я, що він, окрім француженки мав іще багато інших оборонців серед місцевого жіноцтва. Найбільшим його захисником була пані Андрієха, жінка заступника предсідника парохіяльного комітету. Вона як побачила в часописі оголошення, що сиракюзька греко-католицька парохія пошукує нового дяка, заявила категорично свому чоловікові:

„Андрію, якби Матвіїв відійшов з Сиракюз, я бим тобі очі видряпала!..."

Андрій настрашився, щоб вірна дружина не виконала своєї погрози. Тому нацькував своїх прихильників проти мене. А в неділю всі вони разом з Андрієхою зробили мені перед церквою по Службі Божій таку авантюру, що її досі, як довго я жив, не тільки не мав, але й ніде не бачив. Для охорони власної особи перед чинною зневагою, мусів я прикликати поліцію. А за тиждень мене вже не було в Сиракюзах. Хоч і дяк М. Матвій був приневолений вибратися звідтіля, але це була для мене мала потіха. Через дяка-пяницю я втратив раз назавжди свою любу дитину — новозбудовану церкву, дві школи й зорганізовану парохію.

Далі буде.

*) Це є ваш учитель Матвіїв.

Орґанізування внутрішнього мясного ринку.

НАГЛЯД НАД ТОРГОВИЦЯМИ.

В останньому часі йде широко закроєна акція у справі зорганізування внутрішнього мясного ринку.

З цією метою повстала у Варшаві головна надзірна комісія для торговиць, а по більших містах окружні комісії. В склад таких комісій входять представники територіяльної самоуправи, хліборобства, торговлі і ремесла. Завданням комісій буде прослідити й управильнити не лише технічні уладження, але також оплати на торговицях, організацію торговиць і різні, слідкувати за виконуванням постанов у справі обороту тваринами і мясом і т. д. Деякі комісії устійнювати-муть з доручення міністерства промислу і торговлі теж курс цін на тварини і мясо.

У Львові веде вже таку діяльність окружна надзірна комісія для торговиць під проводом інж. Т. Шварценбер-Черного. В склад комісії входить теж трьох українців, а саме: інж. д-р Евген Храпливий, дир. Юліян Шепарович та дир. Іван Шепарович.

Окружним інспектором і керманичем бюра згаданої комісії є інж. Ст. Боровец. Окружна комісія на перших засіданнях устійнила вже напрямні праці і співпраці з господарською і територіяльною самоуправою.

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

V. ВИКАЗ.

ЗЛОЖИЛИ В С.-Б.:

Проф. Іван Боберський — Югославія, **амер. долярів 40.—** і взиває, щоби всі члени сокільських гнізд закупили по 1/4 квадратового метра У. Г.

Проф. С. Гайдучок, Львів, зол. 100.— і кличе: д-ра Максимонька Льва у Львові і Михайла Сеника, б. пор. УГА. Глиняни—Розворяни.

ЗЛОЖИЛИ В ЦЕНТРОБАНКУ:

„Народня Гостинниця“, Львів, зол. 100.— і кличе: Видавництво „Українська Преса“, Львів, і „Союзний Базар“, Львів.

Дир. Шепарович Ю. зол. 10.— і кличе: інж. Льва Шепаровича, п. Івана Шепаровича, інж. Юрка Шепаровича, інж. Романа Шепаровича й інж. Омеляна Шепаровича.

Інж. Микола Творидло зол. 10.— і кличе: о. кан. Петра Гаєвського в Дерепівці, д-ра Мирона Коновальця у Львові і п. Марію Гарасимчукову в Перетоках.

Дир. Іван Мартюк зол. 10.— і кличе: дир. Маркіяна Кисілевського, Захара Рудика, нач. бухг. ЦС. і Володимира Панькова, предст. ф-ми „Даймон“, всіх у Львові.

Анастазія Мировичева, Дуба, зол. 5.—

Перун Юстина, Ділок-Микуличин, зол. 5.— і кличе: Іжас Прісю, Івана Витвицького, о. Любомира Сивенького, о. Вол. Кучабського і проф. Леонію Зайшлу.

Осип Іжицький, Струтин Нижній, зол. 2.— і кличе: Осипа Ільницького, упр. школи Руда Ястковіцка і Грицая Гречуха, Струтин Нижній.

Омелян Іжицький зол. 2— і кличе: д-ра Василя Палідвора в Рожнітові й ем. суддю Осипа Зятика в Золочеві.

Інж. Теодор Караїм, Торунь, зол. 4— і кличе: д-ра інж. Мацевича Вол. і д-ра Фрищина Василя, оба у Празі ЧСР.

Інж. Олекса Пежанський, Львів, зол. 3— і кличе: дир. М. Кисілевського і д-ра В. Лициняка.

Іван Мороз зол. 3—.

Антін Ковалисько, Львів, зол. 3.— і кличе: д-ра Осипа Цюпку, Богуміш і дир. Осипа Станиміра, Перемишль.

Ольга Ковалиськова, Львів, зол. 2.— і кличе: Іванну Стойкову, Трускавець, Любку Савойкову, Львів і Любку Захарківну, Львів.

Павло Гулик, Томашів Маз., зол. 3.— і взиває всіх ВП. Заточенців, щоб свою матір-землицю побільшали.

О. М. Клодзінський, Путятинці—Рогатин, зол. 2.— і кличе: о. Йосифа Яворського, декана в Лучинцях та Олександра Гафтара, дир. шк. Путятинь.

М. Кужиль, упр. гімн. Рогатин, зол. 2.— і кличе: всіх управителів гімназій „Р. Школи“.

Інж. Т. Горницький з Торуня зол. 2.—

Петро Мигович, Львів, зол. 2.— і кличе: Кирилка Малахівського й інж. Сербина, усіх з Центросоюзу у Львові.

Д-р Левицький Володимир зол. 2.— і кличе: візитатора Михайла Грицака і радника **Тадея Лучаковського.**

М-р Рудольф Коченаш зол. 2.— і кличе: м-ра Богдана Галайчука, Львів і м-ра Жигмонта Процишина, Львів.

Радник Йосиф Дрималик у Львові, зол. 2.

— • —

Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати на адресу: Центробанк, Львів, Третього Мая 15, з дописною: На „Український Город“. Конто чекове ПКО. 143.467.

Гордість селянок Коломийщини.

Величаве повітове „Свято Селянки“ в Коломиї.

(Від окремого кореспондента).

Дня 7. липня ц. р. зазначився для коломийського повіту небуденною, величавою памяткою: це місцевий „Союз Українок“ святкував „Свято Селянки“.

Уже з ранку на площу 49. п. п. стали напливати зорганізовані гурти селянок, що ждали на польову Службу Божу. Так теж із самого ранку організація свята наткнулася на безліч перешкод, що їх робила місцева влада. До того станиславівський владика ніяк не хотів дозволити, щоб Службу Божу відправили раніше, як у 12. год.; щойно о. декан Русин, який перервав лікування та нарочно прибув на свято, пересунув початок богослуження на год. 11.

До Сужби Божої, підчас якої співав міщансько-церковний хор під управою проф. Николишина, станули окремі села у такому порядку: Березів Вижний, Пядики, Корнич, Ракінчик, Воскресінці, Печеніжин, Шешорівці, Березів Середний, Балинці, Виноград, Вербіж Нижний, Товмачик, Перерів, Космач, Княждвір, Яблонів, Сопів, Слобода Рунгурська, Пилипи, Кіданч, Піски, Коршів, Бучачки, Баня-Березів, Трофанівка, Слобідка Лісна і Жукотин.

Праворуч чудесно килимами прибраної каплички уставились голови кружків „С. У.“, просто вівтаря голова „С. У.“ п. М. Рудницька у прегарній покутській ноші. Степениця і ціла площа довкруги заповнена селянством та місцевою інтелігенцією. На степениці в окремих льожах засіли представники установ, товариств і кружків. Від преси був лише кореспондент „Діла“ та д-р Трильовський. У середущій льожі засіла президія свята, у якій ми бачили пані: Михайлюкову, Ставничу, Мельникову, Рубінґерову, Білозорову, що була головою організації свята, Шипайлову, Березовську, Гнатчукову, Кузьмову, Яхнову, Николишинову, Перегороцьку й ред. О. Кисілевську.

По Службі Божій всі гурти селянок передефілювали перед головою „С. У.“ та президією свята. Оця дефіляда — це мабуть найкраща частина свята. Рівним, вправленим кроком ішли чвірки зорганізованих селянок у барвній покутській ноші, при чому кожне село відріжнювалося окремим стилем та барвою. Не диниця, що щиро захоплені гості витали деякі гурти просто оваційними оплесками. Найбільшу увагу звернули села: **Корнич,** де в чвірках ішли старші, поважні жінки поруч із молодю, **Пядики, Печеніжин,** у якому всі учасниці визначалися ношею, рослою поставою та гордовитою появою, завінчані дівчата з **Балинців,** селянки у гуцульській ноші з **Космача, Коршів,** де в першій чвірці йшла молода з дружкою в характеристичних вінках та у платках, врешті **Виноград,** що звертав увагу вродливістю молодих дівчат.

Після того голова коломийського Кружка „С. У.“ п. Михайлюкова привитала голову „С. У.“ Відтак стала промовляти п. М. Рудницька. Хід галок її промови, яку раз-у-раз переривали голосними оплесками та окликами „слава“, такий: Не вільно забувати українським жінкам, що вони доньки 40-міліонового народу, народу з багатою історичною традицією, талантами, найурожайнішою землею від Сяну по Кавказ та від пинських болот аж по шпилі тогобічних Карпат. Далі пригадала промовниця обовязки й завдання української жінки як матері, господині та громадянки, які повинні бути зразком в ідейних національних змаганнях та бути завжди там, де кипить національна праця. Ніякий нарід, говорила промовниця, не може піднестися вище свого жіноцтва, як ніяка ріка не піднесеться вище берегів. Кінчаючи свою промову, закликала промовниця кадри українських жінок, щоби в добі загального хрунівства (?!) були тверді та невступні, а коли наш політичний провід зійшов на манівці (?), то українська жінка мусить станути на сторожі національної чести та зберегти національну гідність. Оце нетактовне закінчення помітно заглушило попередній зміст промови. Якжеж було говорити про здогадні манівці політичного проводу, коли саме завдяки пос. Заваликутові, членові цього зманівченого проводу, вдалося перевести свято та побороти безліч перешкод?! Зате на степениці можна було чути завваги: Цікаво знати, чи якби так п. Рудницька вийшла була посолкою, то чи й тоді політичний провід був би найшовся на манівцях?...

По промові йшли окремі точки ранішньої програми: алегоричні вози, що представляли чотири пори року і так: весною дівчата з Березова і Воскресінець співали гаївки, літом Вербіж Нижний вправляв серпами, восени бачили ми весілля та народні танки дівчат із Лісок, а в зимі під ялинкою на санях співала молодь із Печеніжина колядки та щедрівки. Відтак усі кружки, числом 600 учасниць, станули до вправ, які під звуки печеніжинської дутої орхестри випали ефектовно та збирали бурю оплесків. Ранішня програма покінчилася гимном „С. У.“, що його відспівали всі кружки.

У дальшому ході свята кружки уформувалися в похід, який пішов вулицями міста на площу Нар. Дому.

Пополудні в салі Щадничої Каси відбулася академія, на якій відчитували безліч привітів, п. О. Кисілевська виголосила знаменитий реферат, злучені хори відспівали пісню „До праці!“, доріст коломийського міщанського кружка виконав ритмічні вправи, п. М. Вонсулівна і Маланка Томенко з Сопова деклямували „Свято селянки“ Уляни Кравченко, а при кінці кружок „С. У.“ з Печеніжина виконав за давнім народнім звичаєм картину „Вечерниці“.

Свято, в якому взяло участь 1.200 зорганізованих селянок та кільканадцять тисяч народу, залишило якнайкраще враження та сильно змінило національну свідомість покутської селянки. Воно безперечно одно з найудатніших свят у краю.

Евген Ткачук.

Дрібні вістки.

Французькі пароплави утримуватимуть правильну комунікацію на лінії Гавр—Ленінград.

Еспанська поліція арештувала посадника **м.** Віллялярде Льос Комунерос за те, що закликав населення до ген. страйку.

Б. бельгійський високий комісар при аліянтській комісії Надренії Полен Жакменс помер.

У Китаю в Шангаю хтось убив японського громадянина Каяв. Яп. ген. консуль запротестував, а яп. військова влада приступила до репресій, уладжуючи поле вправ у дільниці Гонгкію.

——o——

ЗНОВУ ВБИВСТВО НА ПОЛІЦІЙНІЙ СТАНИЦІ?

На поліційній станиці в Константині помер І. Турандт. Поліція видала його тіло, кажучи, що він наложив на себе руку. Тимчасом секція виявила, що перед смертю над бл. п. Турандтом знущалися: він мав здавлену грудну клітку, поломані кінчини та рану на голові. До прокуратури вплинула жалоба на поліцаїв з Константина.

Присилайте передплату!

Партизани окружили Адіс Абебу.

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. Як подає „Пері Суар", від деякого часу не приходять в Адіс Абеби до Джібуті каравани. Партизанські загони, підчинені синові раса Касси нападають яких 40 км. від столиці на купців і селян, унеможливлюючи прохарчування столиці. Італійську змоторизовану частину, що приїхала в місце, де партизани перервали шлях, повитали ці останні стрілами, убиваючи кількох італійців і ранячи коло 50-ох. По Адіс Абебі кружляють скріплені стежі на вулицях, всю ніч горять ліхтарні. Партизанкою керує — як кажуть — громадянин Куби дель Валле, що служив на дворі негуса.

ПАРИЖ, 11. 7. „Пті Журналь" подає, що рас Імру після кількох рейдів у глибину окупованої італійцями території підготовляє напад на залоги у Ґондарі та Дессіє.

З листів до Редакції.

З Кречович, місця кривавих подій, Редакція „Діла" дістала листа, що його нижче друкуємо:

До Хвальної Редакції „Діла" у Львові.

Читаю звідомлення про хід подій, які відбувались у нас, у Кречовичах, про які Ваш орган докладно подає. Дійсно, у цих подіях активу ролю грало Людове Стронніцтво. Але Вам відомо, що і тут живуть українці, хоч впр. „Українські Вісти" про це ґрунтовно забули або й не знали, бо наше споконвіку українське село називають „Кшечовіце".

На жаль, наші селяни пішли за польськими людовцями. Чому?.. Приїзджав сюди Єдлінський, відомий тут діяч людовців, був б. маршалок Ратай, голова сторонництва людовців, був сам прем'єр Складковський. А деж наші люди? Невжеж байдужа їм українська кров, яка ллється тут, вже майже на Мазурах?

Бодай крихітки співчуття виявитиб їм, щоб вони виділи і відчули, що наш нарід з ними. Я сам особисто думаю, що хтось з наших послів повинен би конче заглянути до нашої громади: так хотілось би знайти співчуття не у чужих, а у своїх!

Нехай би той бідний наш нарід, який тут вже не знає своєї мови, але відчуває всім своїм єством тісний звязок з цілим укр. народом, прийшов до переконання, що він тут не покинений всіми, що є ще хтось там на Сході, що про нього думає і за нього не забуває в біді. Тому просимо дуже потішити нас у нашому тяжкому положенню!

З глибокою пошаною

(Два підписи.)

Кречовичі, 10. липня 1936.

СТРАЙК У СИНЕВІДСЬКУ.

СТРИЙ, 11. 7. ПАТ. Щоб запротестувати проти видалення 3-ох товаришів праці, робітники тартаку в Синевідську Вижнім покинули демонстраційно працю на пів години.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру містимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Правильник виборів до міських рад** змінений на основі міністерського розпорядку. Міста поділені на 4 категорії: до 10.000 мешканців, від 10 до 50, від 50 до 150 і понад 150. Кожна з цих категорій матиме інший виборчий календар.

— **Збіжжя дешевіє.** В останніх днях ціни збіжжя замітно обнизились. Недовго появиться на ринку нове збіжжя і тому купці та рільники продають в більшій скількості старе. Звертаємо увагу нашим рільникам, щоби у власнім інтересі оминали несовісних купців і в справі збуту збіжжя зверталися до наших сільсько-господарських установ.

— **Гербом міста Галича** є чорна кавка в золотій короні на золотому тлі. Цей герб затвердило мін-во внутр. справ.

— **Гоноровим консулем Данії у Львові** заіменовано Станислава Швецеля де Мерцавзен. Його терен ділання становлять 3 східно-галицькі воєвідства.

— **Львівська хроніка.** За убивство льокаторки Марії Машталір засудили сторожиху дому при вул. Янівській 117, Савкову на 2 роки вязниці. — У реальности при вул. Пильникарській 6. повісилася 72-літня жінка сторожа, хора на склерозу. — При вул. Городецькій 69. найшли тіло невідомого мужчини. — Купець Карп убив ножем другого купця Вітковського.

— **Лікар-комуніст.** Велике враження викликало у Станиславові арештування молодого лікаря Едварда Фріда. Його арештували на літнищі і спровадили до Станиславова. Фрідові закидають комуністичну діяльність.

— **Краєва хроніка.** Над Бориславом перейшла 9-го ц. м. велика буря з громами і хмароломом. Грім ушкодив телеграфічні проводи. — При розборі старих башт коло залізничого мосту Стрий—Ходорів завалилася стіна і придусила на смерть одного робітника. — До чого доводять сварки в подружжі вказує подія в Станиславові, де Марія Бурда у сварці з чоловіком вдарила його так нещасливо, що забила на смерть.

— **Пожежі.** У Глибівці, станиславівського повіту згоріло господарство Дмитра Замедика. Вогонь перекинувся на інші господарства і знищив до тла вісім господарств. — Підчас бурі вдарив грім у дім при вул. Потоцького у Стрию. Пожежна сторожа вгасила вогонь.

— **Польща на сірім кінці.** Під таким заголовком подає „І. К. Ц." статистичні дані про заграничну торговлю европейських держав. Коли брати під увагу заграничну торговлю 24 европейських держав, то в першім чвертьріччі 1936 р., Польща займала в експорті 11, в імпорті 14 місце.

— **Авто вбило коня.** Дорогою з Ланьцута до Ряшева їхав один із варшавських достойників так нещасливо, що наїхав на фіру селянина Шинґера Михайла. Авто забило коня, за що достойник дав на місці відшкодування 370 зол. і поїхав дальше.

— **Від фляшки згорів ліс.** В браславськім повіті на Виленщині згоріло 450 гектарів ліса. Слідство виявило, що причиною пожежі була звичайна фляшка, що під проміннями сонця віддограла ролю сочки.

— **Жидівські радні дезертирами.** Ціла управа жидівської ґміни в Сосновці подалася до димісії. Головною причиною цього є те, що доходи зменшилися і управа не може виконати буджету. Староста приняв димісію з тим, що члени управи мають залишитися, поки не виберуть нової управи.

— **Страшний злочин матері.** До помешкання електромонтера Кужини в Варшаві впровадилася 35-літня Марія Олейчук як субльокаторка. По якімсь часі субльокаторка сказала, що вона хора на нирки і мабуть піде до шпиталю. Тимчасом вночі почули господарі стогін із кімнати Олейчукової. Жінка електромонтера побачила сліди крови, що вели до сходів стриху. Перед завізванням поліцаєм зізнала субльокаторка, що на стриху вродила дитину, яку потім забила і сховала до старого горшка.

— **Забагато законів викликує злочинність.** Колишній головний лікар американської вязниці Сінґ-Сінґ доказує, що зріст числа злочинних випадків треба приписати завеликому числу ріжних законів. Маємо два міліони ріжних законів і розпорядків в нашому краю — каже цей лікар — й фабрикуємо ще нові пересічно по кільки тисяч річно. Між тими законами багато є таких, що їх не всилі виконати, а це знову викликує погорду до закону. Особливо молода ґенерація не має терпеливости повинуватися законам і тому так багато між ними злочинців.

— **Американці тікають з дому.** Цьогорічну посуху специяльно гостро відчувають американці. Розпалені вулиці Ню Йорку зовсім опустіли. Міліон мешканців покинуло хату і ночує над берегами моря або в Центральному Парку, де спеціяльні відділи поліції стежуть за порядком. До тепер було в Америці понад 300 смертельних випадків соняшного удару. До цього прибуло ще страхіття сарани. Міліони комашні нищуть цілі околиці, не залишаючи одного зеленого листка. Влада зорганізувала поміч і ухвалила річну мораторію на всі рільничі позички в районах, що їх навістила посуха.

— **З морських ґіґантів на пігмеїв.** Велика Британія має новий рід моторових торпедових човнів, що можуть зовсім змінити дотеперішній спосіб морської війни. Ці човна дуже маленькі і дуже швидкі. Вони можуть плисти зі скорістю 40 миль на годину, мають 10 людей залоги, везуть дві торпеди, що їх можна пускати при помочі радіо. Таких 18 човнів коштує стільки, що один кружляк. Замісць дотеперішніх велитенських кораблів приходить час на мініатюрні комунікаційні засоби.

— **Хто заробив на італійсько-абісинській війні.** В ґазетах появився фінансовий звіт підприємства Суеського Каналу. Звіт виказує збільшення зисків у 1935 р. на 31 міліонів франків, разом зиски дали 620 міліонів фр. Порівнюючи із прибутками з 1934 р. звіт виказує їх приріст на 39 міліонів. Звіт згадує, що одною з причин зросту прибутків є італійсько-етіопська війна, хоч і по при це приходи збільшилися. Найважнішим продуктом, що його перевозять Суеським Каналом є нафта і від неї підприємство побирає оплати за перевіз.

— **Загроза для французького рільництва.** У той час, коли в р. 1830 було у Франції 75 відсотків рільників, тепер є тільки 48 відсотків. Це правдоподібно наслідки збільшення промисловости краю. Через те майже 3 міліони гектарів землі стоїть цілі роки неужитками. Не дивлячись на те ціни рільних продуктів щораз нижчі. Втрати рільників наслідком обнишки цін рільних продуктів доходять до 50 міліонів франків.

— **Котячі перегони.** В Америці придумали новий спорт: на електричну миш впускають тресованих котів, щоб побачити, який скорше добіжить. Розуміється при цьому йдуть заклади між публикою, що роблять нераз жебраків з маючих людей. В нас є приповідка: „Багачі як дурні, що хочуть, те й роблять".

— **„Ґінденбурґ" над Льондоном.** До англійського міністерства летунства щораз частіше наплинають письма англійських громадян, що домагаються заборони для німецького повітроплава „Ґінденбурґа" перелітати над Англією. В письмах згадується, що це не є припадок, коли „Ґінденбурґ" перелітає все над місцевостями Англії, що мають стратегічне значіння. На офіціяльні протести Льондону німецький уряд відповів, що пасажерам „Ґінденбурґа" заборонено користувати фотографічними апаратами при переїзді над Льондоном.

— **Мешканців Парижа** є згідно з останнім списом населення 2 міліони 800 тисяч. На передмістях Парижа мешкає 2.120.000 осіб.

— **Еспанський соціяліст про Совіти.** В одній еспанській часописі появилася стаття бувшого секретаря соціялістичної партії Зарета, що побував у Москві більше року. У своїх враженнях із Совітів пише Зарет, що нинішня Росія зовсім не виглядає так, як її змальовують совітські агітатори. Нужда сягає там до неправдоподібних розмірів. Хліб у Совітах має щонайбільше 25 відсотків збіжевої муки, решта ріжні відпадки. Мясо та інші харчі є тільки для червоних достойників. Зарет остерігає своїх земляків перед комуністами.

— **Чотириста наречених.** На острові св. Маврикія, тисячі кільометрів від Англії перебуває малий англійський гарнізон. Канонірові цього гарнізону, Гардсмітові, надокучило бути парубком. Він написав до бурмістра свого рідного містечка в Англії, щоб той винайшов для нього наречену. Бурмістр дав на брамі магістрату оголошення, на яке відгукнулося аж чотириста кандидаток. Тепер канонір Гардсміт є у клопоті, бо не знає котру вибрати.

— **Штучні нігті** увійшли в моду в Австралії та в Америці. Виробляють їх з непального целюльоїду і приклеюють на природні нігті.

— **Нагорода Французької Академії.** Велику нагороду Французької Академії 10 тисяч франків признали Петрові Камо, письменникові, поетові і критикові. Другу нагороду в 5 тис. франків одержав відомий повістяр Бернанос за повість „Записник сільського пароха".

— **Нова батьківщина бузьків.** В Англії зробили дослідники птахів цікаву спробу заакліматизувати на постійно бузьків. У графстві Кент прийшли на світ молоді бузьки, які висиділа... чапля, бо як відомо бузьки до Англії не прилітають. Тепер дослідники з великим зацікавленням чекають кінця цього експерименту: чи вдасться здобути для англійського краєвиду нову птицю.

— **Практичні методи німецької школи.** Згідно з виданим розпорядком у Німеччині, учениці середніх шкіл, щоб перейти до вищих кляс, мусять виказатись відповідними відомостями з обсягу господарства, зокрема з куховарства. Подаючи цю вістку зазначуємо з приємністю, що про цю справу в нас дбає „Сільський Господар", що улаштував уже з успіхом кілька курсів домашнього господарства.

— **Цікаві імпрези у Відні.** Великий успіх мають у Відні так звані „памяткові імпрези". Перед найважнішими памятниками роблять публичні вистави, що характеризують життя і заслуги особи, якій здвигнено памятник. Якщо та особа була композитором, то орхестра виконує відповідні музичні твори.

— **Самогубство винахідника.** Англійський лікар Пудер-Стюарт, що винайшов щіплянку проти сухіт, попав у нужду і намагався відібрати собі життя.

— **Соняшна купіль і веснянки.** Соняшна купіль, у висліді дослідів найбільших лікарських поваг, є безспірно, неоціненою купіллю здоровля для організму, завдяки термально-фізичним, ультрафіолетним соняшним проміням. Тому всі без ріжниці у горах, на морських пляжах, річних або купелевих басенах, чи навіть на селі, на літнищі шукають віджившої соняшної купілі. Коли дотепер страх перед опоганюючими веснянками, які повстають у богато осіб, зокрема жінок під впливом соняшних проміннів, — стримував перед повним користанням соняшною купіллю, тепер новітня медицина і хемія, які стоять на послуги новітньої і доцільної косметики, найшли ряд засобів косметичних, які забезпечують і хоронять перед страховинним виглядом веснянок. Між тими фабрикатами вибивається на перший плян „Крем і мило Лешніцера", виріб відомої краєвої фірми Аптикар Дранч і С-ка, Бельсько — які можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях. Веснянки — завдяки тому охоронному засобові, не є вже тепер прикрою плямою гарних пань.

ДИВОГЛЯДИ.

ТРИ СЕСТРИ УПРАВЛЯЮТЬ ДЕРЖАВОЮ.

Складні та незрозумілі для европейця події величезної китайської імперії залежні тепер у чималій мірі від впливів трьох жінок і то трьох рідних сестер. Вони доньки великого мандарина і жінки маршала Чанґкайшека, міністра фінансів Кунґа і недавнього покійного президента республики Сунятсена. Їх батько мандарин Соонґ дав їм солідну освіту в Америці. Коли вони вернулись до Китаю, були першими жінками у 400-міліоновім царстві, що почали брати живу участь у громадянському житті. Наймолодша Меі Ліґ, жінка Чанґкайшека та його секретарка брала участь у всіх державних нарадах і розмовах з чужими представниками чи дипльоматами. Маршал не робить нічого без її ради. Це модерна жінка, що до китайської мови вводить силу американізмів, а до пекінського строю паризьку моду. Меі Лінґ радиться із своєю сестрою Реґіною, жінкою міністра фінансів. Реґіна як великосвітська дама приймає завсіди чільних чужинців у своїй хаті як гостей. Третя сестра Чінґ Лінґ підтримує звязок з нижчими клясами, виступаючи як посередниця між багатими і бідними, щоб злагіднити боротьбу кляси. Вона брала діяльну участь у війні і заснувала багато шкіл, звертаючи головну увагу на освіту селянства, яке знає її та любить. Усі нитки внутрішньої та закордонної політики находяться в руках цих трьох жінок. Ніодна держава у світі не знає нині прикладу такого порозуміння між трьома особами, що кермують політикою краю самі і через своїх чоловіків.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Добра книжка.

Є на світі книжки, що все за пізно попадають мені в руки. Скільки ріжних помилок, скільки хибних поглядів вийшло в мене через те!

Возьмім таку книжку: „Як найлекше дійти до богацтва?" Прочитав я її передучора і — тільки тяжко зітхнув. Боже, Боже! Чому я не стрінувся з тією книжкою тому пятнацять літ?! Був би зробив маєток, а бодай... був би пробував зробити... Нині вже за пізно. Не лиш через кріву, але й через старість. Інше вже „психічне наставлення" — як каже мій приятель, Лев Лепкий.

А вчора знову попала мені в руки книжка, що дійшла до мене щонайменше з двацятьлітнім опізненням.

У Бібліотеці „Діла" вийшов том оповідань Барбе Д' Оревілі п. з. „Чортиці".

Автор цікавий, заголовок ще більше, а зміст...

Прочитав я книжку одним душком, бо і зміст її цікавий, дарма, що критик „Нової Зорі" офіціяльно запевняє, що страшно нудний.

Але не в тім сук.

В „Чортицях" зібрав Барбе Д'Оревілі такий зільник жіночих квітів, що від їх отруйних пахощів аж голова крутиться. В кожнім оповіданні виступає якась грубша чортиця, що викидає такі штуки, що аж мороз іде поза спину. Хто прочитає „Чортиць", той на вид кожної стрічної гуски дістає... гусячу шкірку, так як знову дівчата по прочитанні „Найгарнішого кохання Дон Жуана" мусять мати страх перед кожним кріслом.

Яка шкода, що „Чортиці" дійшли до мене так пізно! Маючи такі клясичні приклади жіночого чортівства, я був би напевно пішов інакшою дорогою і не тільки до нині, але й до смерти був би лишився невинним парубком, як це майже зробив Барбе Д'Оревілі. Він знав добре, чим пахне жіноча порода, а як коли захитався в поглядах — їхав на село до свого брата-целебса, щоби знов утвердитися.

І саме цей закаменілий старий парубок, людина, що вісімдесять літ була вірним католиком, що видав 26 томів критичних статтей, у яких сварив за неморальність ріжних авторів (гостріше, як наші католицькі критики), що ніколи не дбав за мамону і не давав себе нікому підкупити (як це в нас часто буває!) — саме — як кажу — той чоловік написав „Чортиць".

Для мене вони, на жаль, за пізно появилися в українськім перекладі. Але є ще багато молодших, що їм ця книжка стане в пригоді. Уявляю собі, якби вона помогла мені, колиб я, наприклад, готувався на целебса. Побачив би з місця, що нема за чим жалувати і шлюбував би вічне парубоцтво не тільки тому, щоби швидко дістати посаду.

Не розумію закидів „Нової Зорі" щодо неморальности Бібліотеки „Діла" і ліберальности „одного священника з Недвірної Ради".

Хто може сумніватися, що глибоковіруючий і пильно практикуючий католик — Барбе Д'Оревілі написав щось, чого не моглоб друкувати ліберальне „Діло"!?...

Зрештою... хто за чим у книжці шукає. Я в ній шукав і знайшов осторогу перед спокусами жіночого племени — на жаль, трохи за пізно.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

РЕМІСНИЧА МОЛОДЬ У СПОРТІ.

Велику частину нашої молоді, що займається чинно спортом, творить ремісniча молодь. Не будемо тут займатися тим, чи тій молоді треба спорту, коли вона ввесь день тяжко працює (Під реміснич. молоддю розуміти будемо в цій статті всю молодь позашкільну, т. зн. і практикантів у ремеслі, промислі та купецтві і т. д., зн. всіх, що не ходять до школи). Ствердимо лише, що в цілому світі є окремі ремісничі спорт. союзи й організації, які дбають про фізичне виховання ремісничої молоді та запобігають фіз. дегенеруванню тої молоді. Цеж хіба всім ясне, що молодий хлопець, зігнений увесь день над машиною, чи згорблений під тягарем кільканадцяти цегол, або хлопець, що ввесь день сидить (нпр. кравець чи швець), — що той хлопець повинен, чи властиво мусить щодня, або бодай двічі-тричі в тижні розрухатись, випружити свої згорблені мязи й кости. Протиставитись тому твердженню будуть хіба ті наші майстри чи директори, що їм фізична потуга нашого народу не дорога, маловартісна, над якою навіть не варто спинятись. А воно, на жаль, у нас дуже часто трапляється, що наставники ремісничої молоді не розуміють ваги фіз. виховання тої молоді навіть дуже часто перешкоджають тій молоді у виконуванні фіз. вправ.

Ми не є прихильниками девізи: „Спорт для спорту" і „Спорт понад усе". Ні! Ми дуже добре розуміємо й велику вагу прикладаємо до економічного надбання й розвитку, ми дуже добре знаємо, яке величезне значіння в житті народу має економічна ділянка! Але ми є противниками того, щоб економічна ділянка нашого життя розвивалась коштом другої преважної ділянки, якою є фіз. виховання. Ніколи не зрозуміємо й не згодимося з тим, щоб ремісничій молоді замикано дорогу до раціонального фіз. виховання лише тому, щоб продукція не понесла шкоди на кілька золотих! Щож нам з того, що якась фабрика буде продукувати багато, коли робітники її будуть хирляві та слабі?! Слабих і хирлявих нам не треба! Хтож таких виховує — той хіба добре своєму народові не служить.

Отже як розвязати справу фіз. виховання ремісничої молоді? Дуже легко. Треба лише трохи доброї волі та зрозуміння в наставників тої молоді. Наставники ті мусять зрозуміти, що вони для справ фіз. виховання ще дуже мало роблять, коли час-до-часу пустять на тренінґ чи змагання підлеглого собі хлопця, і то не самовільно, але щойно на інтервенцію якогось „впливового" й на будучність „потрібного" директора чи кого там. Купець, фабрикант чи ремісник мусить передусім зрозуміти, що коли він буде мати здоровий персонал, то на цьому він лише зискає, а ніколи й у ніякому разі не стратить. Доказувати на прикладах хіба не треба, бож воно ясне та зрозуміле. Колиж ті люди це розуміють, то мусять виявити трохи доброї волі. І коли хлопець просить, щоб його пустити на тренінґ, то тому хлопцеві не треба робити вимівок у роді: „А треба тобі ту пилку копати? І так з того жити не будеш", але слід того хлопця пустити на тренінґ, визначивши йому докладно час.

Тут для обективности треба ствердити, що часами „спортовці" за багато вимагають від своїх наставників. Очевидно, що таких „спортовців" під теперішню пору українській нації не треба, бо нам треба нині спортовців-громадян, зн. людей, що попри свою громадянську працю не забувають і про фіз. виховання. Таких „спортовців" можна і навіть треба усувати від правдивого спорту, бо такі „спортовці" — це зараза й колода, це зло, яке треба нищити. Ще раз виразно підчеркуємо, що спорт мусить нам виховувати під теперішню пору спортовців-громадян, а не виключно спортовців-професіоналів. При нагоді зазначуємо, що в свій час нам треба буде і спортовців-професіоналів, але покищо про це й мови не може бути. Це ясно зазначуємо, щоб нас дехто не хотів зле розуміти.

Отже найкращою розвязкою справи булоб закладання при фабриках чи більших варстатах спортових гуртків, які булиб призначені виключно для персоналу. (З цього місця слід якнайрішучіше висказатися проти псевдо-фабричних дружин, які через те, що можуть дати посаду, забирають з інших дружин щонайкращих змагунів і в той спосіб розбивають працю в інших товариствах). В таких спорт. гуртках мусів би обовязково вправляти у визначених годинах увесь персонал.

В крамницях, чи менших варстатах, де працює лиш один хлопець-спортовець, власник повинен на час тренінґу сам того хлопця в крамниці чи в варстаті заступити. Часом трапляється, що пускаючи хлопця на тренінґ, власник відчисляє тому хлопцеві за тиждень 5—6 годин і за них не платить; це нерідко є причиною, що хлопець, якому ті два-три золоті саме потрібні на життя, зрікається спорту. З погляду інтересів фіз. виховання українського народу — такий поступок зовсім непатріотичний.

Ремісница молодь мусить мати час на фіз. вправи бо нам треба людей дужих, здорових, енергійних і самостійних. А то все дає правдивий спорт.

Богдан Ліськевич.

ЗА ВХІД ДО ЧСЛ. ДЕРЖ. ЛІГИ.

В цю неділю (12. VII.) грає С. К. Русь—Ужгород за вхід до чсл. державної ліги у Зліні з С. К. Батя. С. К Меріш Шенберг грає у Градец Кральове з клюбом тої самої назви. Відпочиває Вікторія Жіжков. — Якщо Русь виграє у Зліні, то дуже сильно скріпить свої вигляди дістатись до ліги.

Нові книжки й журнали.

Аркадій Животко: УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ В ПОГЛЯДАХ РОСІЙСЬКОЇ СУСПІЛЬНОЇ ДУМКИ. Відбитка з „Нашої Культури", Варшава 1936. Стор. 21, 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Національний Хор під муз. пров. Дмитра Котка.
12. і 13. VII. Сокаль, саля „Сокола".
14. VII. Белз.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.
Ворохта:
13. VII. Бешкет у раю.
14. VII. Лев з Абісинії.
15. VII. Інваліди.
16. VII. Німа теща.
17. VII. Запорожець за Дунаєм.
18. VII. Премієра "Муж двох жінок.
19. VII. Циганський барон.

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Ріжнородностей:
Неділя, 12. VII. год. 8. веч. Виступ К. Сольської „Ва Банк".
Понеділок,; 13. VII. год. 8. веч. Виступ К. Сольської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані не хоче дитини".
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна".
ВАНДА: 1) „Баль у Савой", 2) „Гра за жінку".
ГРАЖИНА: „Зацькована" та „Індійські піхотинці".
КАСІНО: 1) „Подружжа на манівцях", 2) Королівська любовниця".
КОПЕРНИК: „Виправа ч. 444" і „Променада кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь".
МІРАЖ: „Авдієнція в Ішлю".
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки", 2) „Цілий Париж співає".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Хто переможе"—„Чар молодости" з Сільвією Сідней.
ПАН: 1) „Опир", 2) „Кохає, любить", шанує".
РАЙ: „Рапсодія Балтику".
СВІТ: „Кво вадіс?" з Янінґсом.
СТИЛЬВЕ: „Дорога без повороту" і ревія.
ТОН: „Я хотів би та боюся", „Тайна рної кімнати".
УТІХА: „Тигр убивник" і ревія.
ХИМЕРА: „Революція сміху".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Відень".

Закордонне радіо.

Неділя, 12. липня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Концерт орхестри, 13.00 Веседа музика, 15.40 Камеральна музика, 20,05 Арії і пісні. **Брюсел** (483,9) 20.00 Сальонова музика, 21.00 Концерт в Остенди, **Братислава** (298,8) 10.15 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470.2) 9.10 Родін. ресіталь, 12.25 Концерт, 17.50 У танковім ритмі, 19.29 Військові марші і популярна музика, 20.20 Фінляндська музика, **Париж** (16.48) 14.45 Симфонічна музика, 17.30, 19.30, 23.15 Легка музика, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30 Олімпійська кантата, 14.30 Европейські пісні про весну і кохання. 18.30 Мельодія і ритм — концерт, 22.30 Нічна музика, **Букарешт** (549,5) 15.00 Румунська народня музика. 18.15 Танкова музика, **Будапешт** (549,5) 18.00 Циганська музика, 23.00 Танкова музика, **Міляно** (368,6) 22.00 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20,45 Людина сміху — опера.

Понеділок, 13. липня 1936.

Відень (506,8) 20.00 Тирольська музична авдиція, 21.00 Концерт, **Братислава** (298,8) 17.40 Ресіталь орг., **Прага** (470,2) 11.05 Концерт сальонового квартету, 17.05 Легка музика, 21.15 Камеральна музика, **Париж** (164,8) 17.30 Концерт, 20.00 Комічна опера „Ля Гранд Рут", 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Весела музика, 21.00 Австрійські мельодії, 22.30 Нічна музика, **Штутгарт** (522,4) 18.00 Веселий день, 21.00 Европейські пісні про весну і любов. **Букарешт** (364,5) 19.20 Сучасна двофортепянова музика, **Будапешт** (549.5) 17.45 Джезова музика, 20.15 Концерт, 23.10 Циганська музика, **Міляно** (368,6) 20.40 Оперетка, **Рим** (420,8) 21.50 Всячина.

Вівторок, 14. липня 1936.

Відень (506,8) 20.00 Коли двоє любиться, 22.55 Танкова музика, **Братислава** (298,8) 16.10 Сальонова музика, **Брно** (325,4) 20.50 Корневільські дзвони — комічна опера, **Кошиці** (259,1) 18.00 Авдиція для Підкарпатської Руси, **Прага** (470,2) 16.50 Форт. ресіталь. 19.10 Париж нині співає і танцює, **Париж** (1648) 17.30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20.10 Просимо до танцю, 22.30 Нічна музика, **Кельн** (455,9) 19.00 Невідомі твори Ваґнера, 20.10 Концерт, **Штутґарт** (522,4) 19.00 Твори Шумана, 20.30 Народня авдиція, 23.00 Танкова музика, **Букарешт** (364,5) 20.30 Симфонічний концерт, **Будапешт** (549,5) 17.30 Циганська музика, 19.00 Сольо на арфі, 21.30 Концерт, 23.00 Циганська музика, **Міляно** (368,6) 20.45 Людина сміху, **Рим** (420,8) 22.20 Танкова музика.

Львівське радіо.

Неділя, 12. липня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03, 14.30 Авдиція для села, 8.45 Ранішній денник. 9.00 Богослуження, 10.10 Велика опера, 11.45 Театральна всячина, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний ранок, 15.00 Три зірки екрану, 15.20 Рекламовий концерт, 15.30 Шукаємо радіофонічних голосів. 16.30 Репортаж з життя, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Театр уяви, 18.30 Веселий концерт, 20.25 Що читати?, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Вечір між польськими верховинцями, 22.00 Спортові вісти, 22.20 Сальонова музика.

Понеділок, 13. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авд., 7.35 Трохи інформацій. 11.57 Сигнал часу, 12.03 Фантазії Шуберта на тему його пісень з гр. пл., 12.55 Суспільна гутірка, 13.00 Хусточка королевої — увертюра з гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Як будемо бавитися, 16.00 Концерт, 16.45 Вакації без виїзду, 17.00 Концерт, 17.30 Концерт мандоліністів „Каскада", 17.50 „Мисливська правда" — гутірка, 18.00 Авдиція шкільних дітей з Ліщан, 18.20 „Л. Пінінський" — у 50-ліття наукової праці, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Орлиним шляхом", 19.30 Старі танці, 20.30 „Під чаром Провансії", 20.45 Вечірний денник, 20.55 Музей Теребовельщини, 21.00 Концерт, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Концерт орхестри.

Вівторок, 14. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт, 12.53 Вісім гарних байок, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Шукаємо радіофонічних голосів. 15.30 Господраські вісти, 15.45 Скринька П. К. О., 16.00 Музична легенда, 16.45 „Цар Шуйський у Варшаві" — відчит, 17.00 Концерт, 17.50 „Троянда" — гутірка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Не роби цього. 18.15 Попурі на мот. оперетки „Орлов" з гр. пл., 18.25 „Панюся" з жіночої галерії, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Спів А. Гехт, 19.30 Концерт, 20.30 „Гумор познанських письменників з XIX в." — шкіц, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт французької музики, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Танкова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Гроші.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.48—89.05, Доляри американські 5.29.50 — 5.26, Дол. канадійські 5.26.50—5.23.50, Фльорени голянд. 360.32 — 358.60, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.24 — 172.40, Фунти англ. 26.57 — 26.41, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.70, Корони данські 118.59, 117.75, Корони норв. 137.43—132.55, Кор. шв. 136.98—136.00, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Марки нім. 140 — 135. Песети еспан. 63.00—61.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 101, Цукор 28.50—28.55, Стараховичі 33—32.75.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 66, серія 76.50—76. 6 дол. 66.50, 4 прем. дол. 47.50, 7 стаб. 50.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 11-го липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування . . . . . . 2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням 2.20 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням два вачет . . . . 2.20 „
1 л. молока . . . . 0·14 „
1 к. яєць . . . . 2.50—2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко знижкова, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 11. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл. 1.00 зол.
Качки тоnщеві І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору 0.90 „
Курки молоді без остріг І. кл. 1.00 „
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору 1.10 „

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята нижкова, на індики. качки, курки хвиєво вдержана.

Подяка.

Високоповажаному Пану Меценасові Др. Михайлові Волошинові складаємо цим глибоку подяку за безкорисну і успішну оборону нашого сина і брата Осипа Грицака у процесі „шістьох" у дні 1. квітня ц. р.

Батьки і Сестра.

ОПОВІСТКИ.

— Замісць повідомлень про своє вінчання, що відбулося 17. травня б. р. у Сяноці, складають Ростислава Мар'я з Бучацьких і мгр. Іван Володимир Манастирські 10 зол. на „Рідну Школу", 10 зол. на Укр. Інвалідів 10 зол. на „Просвіту" 10 зол. на пол. вязнів, 10 зол. на дитячі півосели.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.